

A U S T R A L S K É

LISTY

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO : 79 - 80

březen - duben 1998

Print Post Approved \$ 5.20
PP 242296 / 00084

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 9663 6242

ZNOJEMSKÉ OKURKY !!

K dostání v Sydney
za velkoobchodní ceny
Máte - li zájem
Mírek - 9890 9953 po 3. hod.

DENTAL PROTESIS

ODBOBNÝ ZUBNÍ PROTETIK
nabízí své služby, ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)

Další informace
na čísle: **(02) 9388 2216**
mluvíme česky i slovensky
425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

Česky mluvící solicitor / právník a advokát
vám nabízí služby

Vynikající znalost českého a australského práva.
Kontaktujte: Vladimíra Gazdíka

V. GAZDIK LL.B. & CO. SOLICITORS

Vladimír Gazdik LL.B.
Solicitor & Advocate CR

1A/5 Wongala Crescent
Beecroft NSW 2119 Australia
Telephone: (02) 9980 1301
Facsimile: (02) 9980 9375

Mobile: 015 274 734
After Hours: (02) 9980 7908
Appointments: (047) 87 6336

contact

PRINTING
A.C.N. 002 887 238

**NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další**

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, NSW, 2067, AUSTRALIA
Tel (02) 9417 8555 Fax (02) 9417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
**MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING**

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 9636 1873
Fax: 02 9631 2024
Mobile: 018 288 477

5th Floor 75 King St
Sydney NSW 2000

Tel: (02) 9262 1144
Fax: (02) 9262 4479

Plánujete cestu do Evropy?
Na zasedání zašleme náš katalog a zajistíme:
- levné letenky,
- ubytování,
- půjčení auta,
- zájezdy pro vaše australské přátele,
- pobyt v lázních,
- dovolenou na lodi,
- pojištění a profesionální servis.
Volejte Renatu - 9262 1144

BŘEZEN - DUBEN v kalendáři

3. 3. 1888 se narodil František Langer,
dramatik a spisovatel.

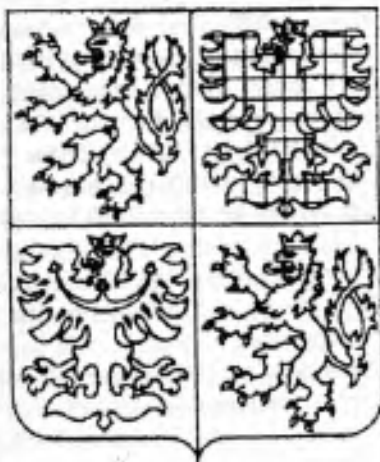
10. 3. 1948 zemřel Jan Masaryk, ministr
zahraničních věcí ČSR. Syn
prezidenta T.G. Masaryka půso-
bil před válkou v diploma-
tických službách v USA a Velké
Británii. Za války byl ministrem
zahraničí exilové vlády a ve
funkci setrval i po válce. Zemřel
za nevysvětlených okolností.

10. 4. 1878 se narodil Karel Ančerl,
význačný český dirigent

13. 4. 1968 zemřela O. Scheinpflugová,
herečka, spisovatelka a žena
Karla Čapka

20. 4. 1978 zemřel Ferdinand Peroutka,
novinář, publicista, spisovatel

23. 4. 1908 se narodil Egon Hostovský,
spisovatel

Vážení krajané,

v tomto čísle se vám pokusíme přiblížit vnitropolitický vývoj v České republice, který
byl v posledních měsících velmi rušný.

Na konci listopadu loňského roku podala demisi koaliční vláda, vedená
Václavem Klausem, a nastala složitá jednání o podobě vlády nové. Sestavením ka-
binetu byl prezidentem Václavem Havlem pověřen dosavadní guvernér České národní
banky Josef Tošovský. Ten vytvořil vládu za účasti reprezentantů stran bývalé
pravicové koalice a nestraníků.

Vstup čtyř členů ODS do Tošovského vlády proti vůli vedení strany, vedl k
rozkołu uvnitř největšího pravicového politického subjektu. Z poslaneckého klubu
ODS se oddělila skupina odpůrců Václava Klause a založila pod vedením bývalého
ministra vnitra Jana Rumla novou politickou stranu, Unii svobody. Následující značný
pokles volebních preferencí a současná rostoucí podpora České strany sociálně
demokratické jsou obrazem měnícího se rozložení politických sil v České republice.
Zatím co pravice své síly rozdrobuje, sociální demokracie viditelně získává řadu vo-
ličů, kteří v předešlých volbách dali hlasy jiným politickým stranám.

K pravicové orientaci se nyní hlásí Klausova ODS, ODA, Unie svobody a nově
vzniklá Strana konzervativní smlouvy, založená poslanci ODA v čele s Ivanem
Maškem. Novou politickou stranu, Stranu demokratického středu, založil bývalý
poslanec sociální demokracie, později nezávislý poslanec Jozef Wágner.

Převážná většina obyvatel si za současnou situace přeje konání předčasných
parlamentních voleb a politické strany jsou nuceny názor občanů respektovat.
Otázkou nyní zůstává, jak rychle a jakým způsobem Česká republika k parlamentním
volbám dospěje. Pokud politické strany a vláda dostojí závazkům, mohli by jít voliči
k urnám v červnu.

Důležitou stabilizující roli při řešení složité vnitropolitické situace, ve které se
naše země na konci roku 1997 ocitla, sehrál jako již mnohokrát v minulosti prezident
Václav Havel. Společně s novým předsedou vlády Josefem Tošovským proto nyní, ve
srovnání s jinými politiky, požívá značné důvěry občanů. Dne 20. ledna 1998 byla na
společném zasedání obou komor parlamentu Václav Havel znovu zvolen prezidentem
České republiky na další pětileté období.

Vláda Josefa Tošovského, jejíž mandát je dočasný, požádala o důvěru Poslanec-
kou sněmovnu Parlamentu České republiky. Při té příležitosti prezentovala své
programové prohlášení, navazující v principech na záměry vlády předchozí. Hlásí se
v něm především k dokončení privatizace a uvolňování cen, posilování zákonosti a

Stručný přehled rubrik

Vývoj v České republice	01
...a slovo na závěr	02
Na královnu nám nesahejte	03
Rasismus v Čechách	04
Z tajů krás české řeči	05
Zprávy	06
Poliček z rukou bratra	07
Fejeton politický	08
Špion, jemuž nevěřili	09-11
Kultura	12
Hosté z České republiky	13
Jak jsem si namluvil dvě sestry	14-15
Perly a perličky	16-17
Historické zajímavosti	18
O čem se mluví	19-20
Úžasná plavba	21-22
Humor a křížovka	23-24

potírání hospodářské kriminality. Důraz je kladen též na školství, zdravotnictví a oblast sociální péče. Tošovského kabinet chce rovněž dále pokračovat v započatém procesu začlenění České republiky mezi státy Evropské unie a Severoatlantické smlouvy. Dne 28. února 1998 Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila nové vládě důvěru.

Česká republika má tedy po dvouměsíční krizi, řešené v souladu s ústavou, novou vládu, těšící se podpoře občanů, a opětovně zvoleného prezidenta, který je všeobecně respektován. Je nyní na politických stranách, aby do uskutečnění předčasných voleb přesvědčily voliče o prospěšnosti svých programů pro další rozvoj země.

Eduard Metela
rada Velvyslanectví České republiky v
Canbère

(přetištěno - CZECH NEWSLETTER
únor 1998)

IN MEMORIAM

Počátkem března odešel z tohoto ponurého světa jeden z největších australských publicistů a politických komentátorů, Bob Santamaria, syn italských rodičů. Byl typickým produktem labouristického hnutí v Austrálii, kde se špetička marxismu snoubí s irsko-katolickou tradicí menšinovou. Taková kombinace je na evropském kontinentě sotva myslitelná, snad s výjimkou Itálie. A Bob Santamaria za svého života zdůrazňoval to rodinné katolictví italského, ne irského rázu, katolictví tolerantní a založené na více než patnáctistileté tradici. Santamaria byl zásadní protikomunista a počátkem padesátých let odvedl z lůna australské Labour Party, spolu s jinými podobně smýšlejícími straníky, nemarxistické a nekomunistické elementy strany. Spolu založil Democratic Labour Party a ta v době nevhodného flirtu sociálních demokratů s bolševiky zachraňovala dobré jméno demokratického socialismu. Dobře si rozuměl s již před lety zesnulým Čechem, profesorem Knopfmacherem, sociálním demokratem české ráže, bolševiky proklínaného.

B.Š.

....a slovo na závěr

Vážení přátelé, milí krajané,

nadešel čas, který nemá v lásce snad nikdo, čas loučení. V životě diplomata by se teoreticky mělo jednat o tu nejvšednější záležitost, která je běžnou součástí jeho práce. Během svého více než čtyřletého pobytu zde v Austrálii jsem si však ověřil, že i ti nejostřílenější velvyslanci harcovníci jsou naměkko, když se doba pobytu v zemi jejich působení naplní.

Za sebe i za svou rodinu mohu říci, že se nám nebude odcházet lehce. Austrálie se stala našim druhým domovem a mezi nejsvětější vzpomínky, které si odsud odnášíme, budou vždy patřit zážitky ze setkání s naší krajaňskou komunitou. Navázali jsme zde celou řadu přátelských vztahů a jsem přesvědčen, že ani vzdálenost, která naše dvě země dělí, je nemůže oslabit.

Máme totiž jednu velkou výhodu: svět se neustále zmenšuje, a to jak díky rychlým letadlům, tak především díky ještě rychlejšímu telekomunikacím. Kde ještě nedávno musel dopis putovat nejméně deset dní, dnes je možno interaktivně "rozprávět", či chcete-li "chatovat", e-mailem, takže čilá korespondence a začasť i osobní styk nejsou v dnešní době zdaleka takovým problémem jako v minulosti, a to v případě tak geograficky odlehklých zemí jako je Austrálie a Česká republika.

Takže místo smutku nad rozloučením se těšíme, že se s mnohými z vás zase brzy uvidíme, ať již ve staré vlasti, kterou, jak jsem se přesvědčil, řada Australanů s českým srdcem pravidelně navštěvuje, nebo zde v Austrálii, kam se jistě v budoucnu ještě podíváme, tentokrát ovšem jako obyčejní turisté, kteří jsou pány svého času.

Mnoho zdraví a štěstí do dalších let

všem přeje

RNDr. Jaroslav Suchánek
velvyslanec

Na královnu nám nesahejte

Ne, nejsem monarchista, to musím předem hned uvést. I když...jak pozoruji stav těch dnešních demokracií, dal bych asi přednost osvědčené monarchii. Jenže kde vzít osvědčených monarchů? Naprosto zavrhuji diktatury všech druhů, kromě snad jediné, totiž diktatury zdravého rozumu. Ta však zdá se být neuskutečnitelná, alespoň mezi lidmi. A pro mne zůstává záhadou jaké státní zřízení má vlastně Austrálie. Jediné, co s jistotou víme je, že to není republika, i když o zřízení republiky tu dnes někteří jedinci usilují. A o tom bude řeč.

Nelze popřít, že australské státní zřízení je poněkud zmatečné. Jestliže hlavou státu jest královna dalo by se z toho logicky usoudit, že Austrálie je královstvím. Nezdá se však tomu tak být, a tak nejspíše zůstává tato země jakousi zastuzenou kolonií, ačkoliv se k tomu místní obyvatelé nějak veřejně nehlásí. Z oficiálního názvu "Commonwealth of Australia" lze také těžko být moudrý. Velký Anglicko-český slovník nám říká, že slovo commonwealth značí 1. lidové společenství, svobodný stát, republika, 2. vládní forma v Anglii za Cromwella, 3. úřední označení některých států unie Britského společenství národů a potom ten náš Commonwealth of Australia, čili Australský svaz. Nazíráno historicky jeví se Austrálii ještě jinak. Jsou zde názory, že Austrálie byla v pradávnu lidmi obsazena, když někteří domorodci tvrdí, že v této zemi žijí od prvopočátku. Není to vyloučené, neboť odhad doby osídlení aboridžinci se neustále prodlužuje, starší příručky mluví o šesti tisíci letech, nedávna encyklopedie Encarta udává dobu šedesáti tisíc let a v poslední době se objevují zprávy o nálezích artefaktů starších statisíce let. V roce 1770, kdy byl tento kontinent zabrán Anglií, žilo zde méně než dva milióny lidí, sdružených asi v šesti stech kmenových formacích. Od té doby většina kmenů byla buď vyhubena nebo aboridžinci vymřeli na choroby anglickými uchvatiteli sem zavlečenými. Z hlediska původních obyvatel lze dnešní Austrálii považovat za dobyté a okupované teritorium, nebo vzletně řečeno středo-evropský Protektorát Australia. Ta anglická okupace je ovšem tak úspěšná, že na nějaké

znovunabytí samostatnosti nepomýšlí dnes ani sami domorodci, jejichž tradiční kultura je beztak z velké části zničena.

Stručně lze Austrálii popsat jako federaci šesti států a dvou teritorií, její státní zřízení jako parlamentní demokracii. Australská královna, která je hlavou státu, zde nesídlí a je zastupována guvernéry. Na vládnutí máme tady tedy lidi víc než dost. Pokud je tu ale co pokácet, vyrubát a někomu rychle a levně prodat, tak si to snad země může dovolit. A to politické zmatení vadí asi málokomu, soudě dle zjevné občanské apatie. Selský rozum by sice mohl navrhnout, že by bylo záhodno toto chaotické státní zařízení nějak uspořádat, jenže s rozumem neradno chodit na tenký politický led. Obzvláště ti, v jejichž žilách anglická krev neproudí, měli by důvod podporovat soudobé republikánské snahy a usilovat o transformaci moderní Austrálie. K čemu je nám královna, která beztak nemá žádnou politickou moc? Proč by ji měli měnit za prezidenta? Je tu dlouhá řada zajímavých otázek, na které by bylo záhodno hledat odpovědi.

Když sleduji ty různé republikánské diskuze a úvahy ve sdělovacích prostředcích, o nic moudřejší v tomto směru nejsem. Jsou tu totiž dvě podstatné otázky - Co je dnešní australská společnost? Kdo ji vskutku vládne?

První otázka je snadno zodpověditelná, i když se o té odpovědi moc hlasitě nemluví. Australská společnost se skládá ze tří společenských vrstev - aboridžinci, anglaussies a etnici. A vládnoucí moc si pevně v rukou drží Anglaussies, tedy potomci kolonizátorů i konviktů, v každém případě lidé anglosaského původu. Domorodce mezi sebe pustí jen zřídka, a etnické přistěhoválce také jen okrajově aby se neřeklo. Žijí tu dost dlouho, abych o Anglaussies věděl své a nemohu se ubránit dojmu, že jde v nejlepším případě o "second-hand" Angličany. Najdou se mezi nimi i lidé slušní, to nelze popřít, Angloaustralané však ještě nemají svoji kulturu, stále vaří z těch anglických ingrediencí, i když do toho dnes míchají čím dál více amerického kořeníčka. A právě proto je mi to jejich republikánské hnutí podezřelé. Řečeno jinak - neočekávám od nich nic, co by bylo prospěšné pro nás, etniky. Je silně nápadné, jak málo

aboridžínů a etniků do těch svých republikánských kruhů berou. Já tedy změny ve státní správě podporovat nehodlám. Podezřívám totiž, že tu jde více o nová korytka než o nějaké všeobecné blaho. Jistě, republiku mohou mít hned zítra, třeba tu banánovou, jaká bude ale kvalita toho nového státního uspořádání? Jsem názoru, že není kam spěchat. A i když se, jak politická tak hospodářská situace Austrálie horší, stále tu ještě žijeme příjemně a pohodlně. Jak to tak mohu o horšení tvrdit, ptáte se? Inu tlak politické korektnosti, narůstající byrokracie, politická korupce nebo nevalná úroveň školství jsou přece zjevně každému z nás. A pokud se životní úroveň týče, Austrálie už několik let nepatří mezi prvních deset zemí světa, kam patřovala, patřit by měla i snadno mohla.

Jsem z jistě přesvědčen o tom, že jednou se Austrálie skutečně politicky osamostatní. Bude to ale až po té, co se osamostatní kulturně. Australské myšlení musí růst z podstaty prostoru, ve kterém žijeme. Bez ohledu na mnoho vzletných slov, která z patriotických úst často slyšíme, žije tu málo lidí, kteří tuto zemi vskutku milují. Důkaz? Tak třeba požáry buše, které pravidelně propukají každé léto, jsou tu zpravidla popisovány jako tragedie. Jaké nepochopení země! Tragedii by bylo, kdyby požáry nebyly, neboť patří mezi nezbytné podmínky ekologie tohoto kontinentu. Tragedií je, že se ti bili lidé stále ještě nenaučili s australskou přírodou žít, respektovat ji a uctívat. Podle statistik má Austrálie velmi řídké osídlení, asi dvě osoby na čtvereční kilometr. Jenže 85% obyvatelstva žije ve městech, tedy v prostředí uměle vytvořeném. Projíždí-li člověk třeba adelaidskou ulicí, může si připadat jako v nějakém kalifornském zapadákově. Anglosaská společnost nemá, až na malé výjimky, svoji autentickou architekturu, ale ani hudbu, kuchyň či rituály. Většina toho, co vidíme kolem, je odněkud vypůjčeno, ne-li přímo uzmuto. A tito lidé by chtěli založit republiku?

Austrálie má znamenité podmínky a velké možnosti do budoucnosti. Bude vskutku záležet na tom, jak lidé těchto možností využijí. Klíčem k budoucnosti je vždy kultura, ne politika nebo ekonomie, to jsou hodnoty podružné. Kultura moderní Austrálie se teprve tvoří a má-li být úspěšná, musí vyvěrat

z kvalit svého prostoru a zahrnovat potřeby všech skupin obyvatelstva. Tedy kombinovat moudrost i zkušenost aboridžinskou s anglosaskou pragmatičností a bohatými kulturními přínosy etniků. Představa moderní kultury, kterou by ve zdejších podmínkách bylo možné vytvořit je závratná. To je velký úkol pro mladou generaci, ve které už také budou hrát podstatnou roli naše zde narozené děti. Nejtěžším úkolem asi bude odebrání moci těm anglosaským neumětelům. Austrálie dostala do vínku mnohé dary, jaká to škoda je promarnit je! K rozvoji Austrálie musíme přispívat i my, Češi, neboť máme toho dost co nabídnout - třeba lásku ke vzdělání, dar hudebního slyšení nebo pracovitost a šikovnost. S velkým potěšením sleduji, jak se naprostá většina krajanů zde dobře uplatnila.

Takže já na tu republiku nepospíchám. Ale to není hlavní důvod, proč si myslím, že bychom si měli královnu ještě ponechat. Teď vám prozradím něco, co není dosti dobře známo ani mezi námi. Ona ta Alžběta druhá je víc naší královnou než jejich! V žilách naší královny totiž koluje krev českých královských dynastií. A teď poslouchejte pozorně!

Počínaje Eduardem VII, dosedla na anglický trůn v roce 1901 sasko-kobursko-gothská větev Wettinů. Německá dynastie Wettinů byl velmi starý rod, záznamy o něm jsou dochovány již z 11. století v míšeňském markrabství. Jejich panství sousedilo s územím českého státu a nepřekvapuje, že se v roce 1244 dcera Václava I., Anežka Přemyslovna (svatá Anežka Česká byla její tetou), vdala za Jindřicha I. a tím přispěla českou krví do wettingského genetického proudu. Naše královna Alžběta II. je tedy jejím potomkem ve 22. generaci. Jakoby na tom nebylo dosti tak o dvě stě let později se dcera Jiříka Poděbradského, Zdena, provdala za míšeňského markraběte Alberta, takže naše Alžběta je v 16. generaci také potomkem Jiříka z Poděbrad.

Když smrti Viktorie v roce 1901 vymřel v britské linii hannoverský rod, nastoupil rod sasko-kobursko-gothský. Během první světové války bylo nevhodné připomínat německý původ anglické panovnické rodiny, tož ji Jiří V. přejmenoval na windsorskou. Takže tento

název je jedinou spolehlivou anglickou charakteristikou královské rodiny. Alžbětin manžel Filip, roku 1921 narozený řecký a dánský princ, pochází také z německého rodu, přesněji z rodu šlevicko-holštýnsko-sondenbursko-gluckburského. Nevím zdali i on v sobě nosí českou krev, nedivil bych se však tomu, zdá se to být slušný člověk.

Jak jsem již řekl, i Austrálie bude jednou nezávislou kulturní zemí. Zatím však pro to velké předpoklady nemá. Z mého českého hlediska je mi ovšem přijatelnější mít za hlavu státu panovnici, v jejichž žilách koluje i kapka přemyslovské krve, než nějakého ózického majtu, potomka bůhvíjakých trestanců.

Jaroslav Kovářčik

650 let UNIVERZITY KARLOVY

V rámci jubilejních oslav Univerzity Karlovy se bude konat ve dnech 28. června až 4. července 1998 Týden zahraničních Čechů. Tato akce dokazuje, jak si univerzita váží přínosu Čechů, kteří žijí v zahraničí a kteří se hlásí ke svému původu.

"Týden zahraničních Čechů" se bude konat pod záštitou ministra zahraničních věcí České republiky a rektora Univerzity Karlovy.

V průběhu týdne se bude mimo jiné konat sympozium o českém vystěhovaleství, exulantství a vztazích zahraničních Čechů k domovu. Dále proběhne diskuze na téma "Významní čeští podnikatelé v zahraničí", "Čeští ekonomové v zahraničí". Neméně zajímavá bude i konference představitelů a pracovníků českých spolků a organizací v zahraničí. Bude se na ni hlavně hovořit o přítomnosti a budoucnosti českých komunit v zahraničí.

V průběhu celého týdne je rovněž připravena řada zajímavých setkání, výletů a návštěv.

Pokud mají čtenáři o účast na tomto nešedném týdnu zájem, mohou se písemně přihlásit na adresu:

UNIVERZITA KARLOVA
Sekretariát oslav
Týden zahraničních Čechů
Ovocný trh
110 00 Praha 1
Czech Republic

RASISMUS V ČECHÁCH

Když jsem v sobotu ráno (31. 3.) otevřela The Sydney Morning Herald nepříjemně mne překvapil článek o rasismu v Čechách. Nějak se to nesrovnávalo s naší představou o české holubičtili povaze. Věděla jsem o několika střetnutích, která byla rasisticky motivována, ale vždycky jsem sama sebe uklidňovala tím, že se jedná jen o velmi ojedinělé případy. To, že se o problému zmínil australský tisk ale ukazovalo, že se bude jednat o něco mnohem závažnějšího. Vím, že České republice není v australském tisku věnována velká pozornost.

Rasistické náladu či spíše nechutí anebo neschopnost české vlády problém zvládnout, může vést až k pozastavení členství v Evropské unii, a to dokazuje, že se nejedná o něco nedůležitého, co se dá přejít mávnutím ruky.

Oněkolik dnů později jsem dostala melbournský Kvart ve kterém si Pavel Pospíšil dal práci a vyhledal alespoň ty nejotřesnější případy rasisticky motivovaných vražd, které se staly na území republiky v posledních letech. Stoupající křivku rasového násilí zaznamenalo i zahraničí a tak se uděluje azyl českým Romům na podkladě rasové hrozby.

To slovo mne léká. Nejlépe to tak dávno, kdy Češi zažili na své vlastní kůži, co to je rasismus, byli sami předurčení k vyhlazení, anebo v nejlepším případě k vystěhování na Sibiř jako rasově méněcenní. Teď se sami chovají jako rasově nadřazení. Samozřejmě, že nejsou všichni rasisté, těch je mezi nimi asi opravdu málo, ale ti ostatní, "nerasisté"? Nedělají nic, nebo alespoň ne dost proto, aby tohle slovo z českého slovníku zmizelo.

Vláda rovněž spíše jen hovoří o postihu, než skutečně postihuje. Šestnáctiletý vrah černošského studenta se při procesu bránil tím, že mu černoch při rvačce na nůž nešťastnou náhodou naběhl. Usoudi dále prohlásil, že za přehájecí oběti utíkal, aby se přesvědčil, že mu vážené neublížil a přitom jaksi mimochodem zabil druhého černošského studenta, který se náhodou objevil na místě činu.

Tato vražda sice šokovala ve-

řejnost a vyprovokovala politiky k obsáhlým prohlášením proti rasismu, ale do dnešního dne se v parlamentu neprojednaly žádné návrhy na řešení této krize. A případ černošského studenta není ojedinělý.

Je otřesné, že musí zasahovat ministryně spravedlnosti, aby byli odsouzení původně osvobození mladíci, kteří vyhrožovali romským dětem vyhozením z vlaku.

Nejkrůtější je asi případ z roku 1993, kdy v restauraci Jiří Ryšanka zastříl jednadvacetiletého Roma Milana Holuba, který za odcházejícími skinheady vykřikl fašistický pozdrav. Jiří Ryšánek byl v roce 1996 zproštěn žaloby, protože prý jednal ve strachu o svůj život.

A jeden případ z poslední doby. 18. února 1998 šestadvacetiletá romka žena utonula, protože ji tři příslušníci skinheadu srazili do vody a bránili v tom, aby se dostala ven. Policie tento incident vyšetřovala pouze jako ublížení na zdraví až do té doby, než ministr Vladimír Mlýnář zasáhl. Nyní je útok kvalifikován jako vražda. A ženě, která se ji snažila pomoci ministr veřejně poděkoval.

Prezident Václav Havel varoval, že projevy rasismu mohou ohrozit i vstup ČR do NATO. Zdá se však, že Česká republika není schopna a možná ani ochotna řešit tento problém.

Tolik výňatky z denního tisku. Probíráme se jimi a je mi smutno. Kde zůstala ta obrovská většina slušných lidí? Jak to, že dovoli aby se podobné věci děly a zůstaly nepotrestány v zemi, která si rasové nenávisti za druhé světové války zažila dost, a která se honosí svojí demokratickou tradicí. Jsou opravdu tak nepoučitelní, a nebo neschopní se učit?

Jana Haberová

Z tajů krás české řeči

Většina smrtelníků pokládá hloubání o původu slov za činnost zásadně jalovou a neplodnou. A přece není bez zajímavosti zvědět o tom něco třeba z etymologických slovníků, které se tou neplodnou a jalovou věcí zabývají. Už ten plod v té neplodnosti - je to slovo všeslovanské a příbuzné se staroanglickým vloed, s francským blad a s francouzským blé, obilí. A slovo jalový pochází z řeckého alios a jeho lotyšská příbuzná je alava, jalová kráva. A což natahovat moldánky? Moldánky prostě natahují malé děti - my dospělí pláčeme, slzíme, roníme slzy a jen malí občánkové před nářkem natahují moldánky. Chodové, lišky podšité, si to přehodili, jak jen oni to dovedou, u nich se natahují mudlánky. Moldánky jsou hudební nástroj sestávající se z řady píšťal, původem z rumunské Moldavy. A jsme-li už u toho "m", což třeba maglajz. Když rakouské vojsko obsazovalo bosenské město Maglaj, a to bylo v minulém století, došlo u toho města ke krvavé řeži. A hned z toho byl v češtině maglajz - však tam zahynulo i mnoho českých vojáků v té rakouské armádě. Abecedně má k maglajzu blízko tanec maděra. Přišel domů, popadl ženu a tancoval s ní tu maděru. Dříve se prý říkalo Maďarům Maděři. I rozsekat na maděru k tomu nemá daleko, rozmaděrovat, rozpaděrovat - dříve se prý staročesky říkalo paděra, paděrovat. A tak všechno nějak souvisí se vším a etymologové s tím provádějí kejkle jako statistici s čísly. A kejkle prý zas se zrodily z německého slova "gaukeln". Jsou to všechno hlouposti, namítáte? Hlouposti, pitomosti, blbosti.... jsme skoro už u blbého času, výrazu nedávno použitého prezidentem republiky. Latinsky stultus, lotyšsky stulbs, i latinské balbus, a jsme doma. Pitomý je bratrem krotkého. Zdomácnělé zvíře zkrotlo a je pitomé. Já nic, já muzikant, to všechno ti etymologové. Nakonec ještě pár bonbonků. Piššvor, hanácky kičišpondr a také šišvar, může být z maďarského "kiš", malý. Ze pitulník je hluchavka žlutá, to víte dávno. Nebo že oštěr je rameno vozu při přední nápravě. Ze otrapa má co dělat s "trpěním". Ze otava je zotavená tráva, okřátá, okřálá. Okřátí má prý co dělat s okrásněním, s krásou. Uplně nakonec nezvratný, nezvratitelný důkaz bohatosti naší řeči. Nikdo přesně neví odkud pochází slovo netopýr, ale vezme synonyma: netopyř, nedopejr, letopejr, latopýr, šimik, trůlek, večerek, kašakut, kukutik, špirhanec.... čeština hýří chasou netopýři.

Hýří i jinými taji. Děláte-li si na ně laskominy, mějte dvakrát a nemyslete, že laskomina je příbuzná lásky. Podle etymologů laskomina původně znamenala "trnutí zubů po něčem kyselém či trpkém", později "ten zvláštní pocit v ústech jaký se projevuje při chtivém pohledu nebo pomýšlení - třeba na vytoužené pokrmy nebo nápoje". Je prý to slovo, jehož původ je třeba hledat už v praslovánštině. Prohlásíte-li teď, že tohle všechno jsou láry fáry, učíte tak s vědomím, že láry fáry vznikly buď ze solmisačních slabik la-fa-re, anebo z italského rčení "tali affari", což znamená něco jako "to jsou věci"! Vymyšlenosti - od počátku dokonce, pravíte? Iskono dokoni, od počátku dokonce, rčení také již praslovanské!

B.S.

ZPRÁVY

Trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření za spáchání trestného činu sabotáže podala ČSSD v souvislosti s bamberskou aférou pražskému státnímu zastupitelství. Je to oznámení na neznámého pachatele, který zosnoval schůzku v Bamberku a který vyrobil německy psané memorandum, řekl LN mluvčí zastupitelství Slavomír Novák a dodal, že zastupitelství předá případ vyšetřovatelům. Za trestný čin sabotáže hrozí až desetileté vězení. Za organizátora schůzky v Bamberku, kde měla sociální demokracie na konci roku 1995 slíbit skupině podnikatelů klíčové posty ve státní správě výměnou za finanční pomoc, někteří účastníci setkání považují českého podnikatele Jana Vizka, který žije ve Švýcarsku. Memorandum o dohodě představitelé považují za fázifikát, který je měl zdiskreditovat. Okolnosti schůzky v Bamberku by měla objasnit Bezpečnostní informační služba (BIS). Prezident Václav Havel totiž v dopise požádal šefa BIS Karla Vulterina, aby agenti kontrarozvědky prošetřili celou aféru. Havel tak vyhověl žádosti předsedy ČSSD Miloše Zemana. Podle mluvčího BIS Jana Šuberta může být v pozadí aféry pokus o korupci, který měl vést k omezení suverenity republiky. V celé kauze je řada nejasností. Jeden z účastníků schůzky, bývalý předseda Strany zelených Jaroslav Vlček tvrdí, že podnikatelé předali v Bamberku politikům bankovní garance ve výši deseti miliónů franků. Bývalý místopředseda ČSSD Karel Machovec zase prohlásil, že garance zničil, ale Vlček řekl, že se nadávno objevily v Lidovém domě. Činitelé ČSSD neumi o aféře ani kloudně mluvit. Místo vysvětlení četných otázek v souvislosti s touto aférou se novináři na tiskové konferenci dočkali jen chvalozpěvů na souhlas německých poslanců s připojením ČR do NATO a podrobného vyličení schvalování zákona o zkrácení volebního období. Předseda strany Miloš Zeman na tiskovku nepřišel a předseda senátního klubu ČSSD Zdeněk Vojsík odbyl Bamberk suchým konstatováním, že politické gremium strany rozhodlo o podání podnětu k trestnímu stíhání na neznámého pachatele. Tiskový mluvčí však nebyl

schopen říci, zde bylo již oznámení podáno. Také nebyl schopen říci, zda se bude k této aféře vracet i zasedání výkonného výboru strany. Nejzajímavější byla informace ústředního volebního manažera, že osvědčený volební autobus Zemák doplní letos ještě zemáci - mikrobusey pro každý volební kraj a volební vlak.

Odvolání Miloše Zemana, předsedy ČSSD z funkce předsedy sněmovny, v souvislosti s jeho rozporuplnými prohlášeními v tzv. bamberské aféře, nepovažuje předseda senátského klubu ODS Milan Kondr za účelné. "Za standardní situace, tedy nikoliv tři měsíce před volbami, by tato otázka byla vznesena a byla na pořadu dne," řekl Kondr. Odvolání Zemana nebude vyžadovat ani Uniesvobody. Podle jejího šefa Jana Rumlby odvolání Zemana pár měsíců před volbami pouze destabilizovalo současnou politickou scénu. Kondr se domnívá, že by to měla být ČSSD sama ne BIS, kdo v zájmu stability země záležitost věrohodně objasní. Přestože Kondr respektuje, že jde o vnitřní záležitost ČSSD, nepovažuje za správný postup Zemana, který si až do zveřejnění výsledků šetření uložil "bobříka mlčení". Místopředsedkyně ODS Libuše Benešová dodala, že ODS stále ještě doufá, že ČSSD dokáže celou záležitost uspokojivě vysvětlit.

BIS bude vládu informovat o lybijském případu. Ředitel Bezpečnostní informační služby Karel Vulterin podá vládě informace, které BIS soustředila k případu prodeje české hotelové společnosti TOP Spirit Bankovním Holdingem do rukou maltsko-lybijské společnosti Corinthia Group. Uvedl to mluvčí BIS Jan Šubert s tím, že kontrarozvědky začala materiál zpracovávat z vlastní iniciativy, nikoli tedy na žádost kabinetu. Platnost smlouvy o prodeji TOP Spirit začalo zkoumat i pražské městské zastupitelství. Šubert přiznal, že se dopustil chyby, když prohlásil, že ve společnosti Corinthia Group není lybijský prvek. "Mé vyjádření mělo přesně znít, že v této společnosti není prvek lybijského státu". Prohlásil tehdy, že ve společnosti Corinthia Group, figurující v USA na seznamu firem s lybijskou účastí, není lybijský prvek, že jde výhradně o maltskou společnost. Následující den ale šéf společnosti

Corinthia, Alfred Pisani prohlásil, že 48% jeho firmy vlastní Lybijská arabská společnost pro zahraniční investice. Od zavedení sankcí proti Libyi před šesti lety nejsou společnosti vypláceny žádné dividendy a budou vypláceny až v případě zrušení sankcí. Mluvčí BIS reagoval prohlášením, že se dosud nepodařilo prokázat, že by lybijský prvek byl podílem lybijského státu a že je zřejmé, že jde o osobu nebo firmu za níž nefiguruje lybijský stát či vláda. Rozpor v Šubertových slovech vyvolal v politických kruzích vlnu kritiky. Ministr průmyslu a obchodu Karel Kuhl v souvislosti s americkým zákazem využívání služeb hotelů společnosti Corinthia přesunul místo tradičního setkání s obchodními rady akreditovanými v tuzemsku z obvyklého hotelu Forum do hotelu Diplomat. "Dostali jsme doporučení od ministra zahraničních věcí, aby se oficiální akce konaly mimo tyto hotely s lybijským kapitálem," řekl mluvčí ministerstva Daniel Čestváj. Potvrdil, že například americký obchodní rada původní účast v hotelu Forum odmítl.

Pokud horníci neustoupí, hrozí zemi kolaps z nedostatku elektrické energie. Horníci děsí odběratele elektřiny stávkovou pohotovostí, v souladu s přáním svých ředitelů, aby oddálili privatizaci společnosti. Za současné vedení důlních společností bojuje hornický odborový svaz. Odboráři totiž chtějí od vlády slyšet jasné ne k privatizaci dolů a zároveň vyjadřují plnou podporu vedení důlních společností, které se chtějí na privatizaci podílet. Karel Marx by se v hrobě obracel, kdyby viděl, že odboráři stávkují za své vedení, u kterých je navíc podezření, že se podílejí na tunelování firmy, prohlásil předseda Fondu národního majetku Roman Česka. Podle něho privatizaci důlních společností mluvila již vláda Václava Klause. Tehdy se mělo vedení na privatizaci podílet. Začíná se ale stávkovat teď, když se uvažuje o veřejné metodě privatizace. Jednoznačně to tedy působí dojmem, že se stávkují za vedení, řekl Česka a dodal, že mu akce horníků připomíná stávku kladenských poldováků za Vladimíra Stehlika. Horníci - odboráři se netají tím, že by chtěli aby se vedení stalo účastníkem privatizace. Měli by tak jistotu, že doly zůstanou v českých rukou, že se nezavrou a horníci neztratí práci,

přisvědčil Jiří Cingr, místopředseda Sdružení odborových organizací Mostecké uhelné společnosti, která ve čtvrtek vyhlásila rovněž stávkovou pohotovost. Přidaly se k ní i Doly Nástup Tušimice, Doly Bilina a Sokolská uhelná.

Parlament rozhodl na svém zasedání, že neudělí krajanům právo volit. Proti přijetí zákona o tomto právu hlasovali poslanci ČSSD - sociální demokracie, KSČM - komunisté, SPR-RSČ - republikáni a 18 členů ODS. Proto, aby byl zákon přijat hlasovali poslanci US - unie svobody (nová strana vzniklá rozdělením ODS), KDU-ČSL - lidovci.

Jména ulic vyprávějí historii města. Všichni, kdož nejsou Pražáky z donucení, ale kterým se toto město dostalo pod kůži, přivítali vydání Pražského uličníku, jehož druhý díl nedávno vyšel. Ulice, uličky, náměstí i náměstíčka se čtenářům představují se všemi názvy, které často udivují veselou nahodilostí, stejně tak jako jsou ty časté proměny důkazem absurdity dějin. Na 3.500 hesel, více než stovka unikátních fotografií, přehled ulic zrušených i úředně schválených, leč ve skutečnosti neexistujících, dodatky a opravy k prvnímu dílu, rejstřík starých názvů, mapa Prahy a na závěr malá pikantnost v podobě Historie čištění ulic a odvozu odpadu města Prahy, činí z druhého dílu Pražského uličníku nejen encyklopedického průvodce pražským místopisem, ale také knihu, v níž se za jednotlivými hesly skrývají poutavé příběhy, nebo skutečnosti. Na příklad nejprejmenovanější části bylo Rašínovo nábreží. Jeho 8 názvů se jedenáctkrát vystřídalo. Dozvídáme se také, že Jan Hus je na prvním místě žebříčku osobností, podle kterých jsou ulice pojmenovány. Za ním následují K.H. Borovský, Jan Žižka, a první žena - Božena Němcová je až na dvanáctém místě.

Zdá se, že poslanci toho moc v parlamentu nevyřeší, ale zato se tam dobře baví. Na posledním zasedání zazněly tyto výroky:

Předseda sněmovny Miloš Zeman: "Kolegové, je obdivuhodné, že při tak malém počtu v zasedací síni dokáží někteří z vás tropit tak veliký hluk. Prosim, věnujte pozornost řečníkovi, nebo

odejdete do kuloárů."

Václav Exner (KSČM): "Já to přičítám tomu, že to co říkám je tak zajímavé, že se páni poslanci nemohou udržet a hned o tom diskutují."

Miloš Zeman: "Pane poslanče, vaše sebevědomí překračuje i moje sebevědomí a to už je co říci."

Karel Vymětal (KSČM): "Vidím, pane předsedo, že některým panům kolegům je poněkud nevolno, nevím jestli mám počkat?"

Miloš Zeman: "Vaši stráničtí kolegové si pobrukuji. Nevím, jestli je to pobrukování souhlasné, někteří se k vám dokonce otáčejí zády. Dovolím si je vašim jménem napomenout, konkrétně kolegu Exnera... toho prosím, aby usedl a ukazoval nám spíše svoje popředí, než opačnou část..."

Vlasta Štiplová (ČSSD) ke Karlu Kuhlovi: "Neděste se, pane ministře. Ženské někdy bývají stručnější než chlapy."

Miloš Zeman: "Mimochodem, prosím fotografa, který na galerii napjatě sleduje každý můj pohyb, aby se připravil, právě se totiž chystám podrbat na nose.... Prosím ty, kteří vytvářejí to odporné pipání patrně prostřednictvím svých telefonů, aby je vypnuli. Dál prosím levé křídlo sněmovny, aby zachovalo vážný a uctyhodný klid.... Teď zase prosím pro změnu pravou část spektra, která jistě obsahuje i gentlemany, aby věnovali pozornost své půvabné kolegyni."

Jozef Wagner: (Politický klub): "Pane předsedo, dámy a pánové, to, že jsem se přihlásil do rozpravy zapříčinila rozprava sama..."

Miloš Zeman: "Promiňte, pane poslanče. Znovu prosím některé diskutující kolegy, kteří se k nám obrazejí zadní částí, aby tak nečinili.... Prosím pana poslance Vymětala, aby měl soucit s parlamentním nábytkem a domáhal se slova jiným způsobem.... pane kolego Gregore, já jsem ublížil panu poslanci Vymětalovi, protože jak vidím, do lavice nílátíte vy a ne on. I vás samozřejmě vyzývám k šetrnému zacházení s parlamentním nábytkem."

Zasedání mohlo být veselé, škoda, že výsledky podobných zasedání bývají smutné.

(přetištěno - INTERNET, Slovo, Mladá fronta - Dnes)

Políček z ruky bratra?

Štěpán Skřivánek

Z ruky bratra takový políček páli vic. Takový políček dostali zahraniční Češi. Ne, nebyl to políček bratrský. Byla to facka. Češi dříve v době voleb v zahraničí nebudou připuštěni jako voliči.

Trochu se nad tím zamysleme. Bývali bachaři z Mirova a Leopoldova volit směji. Ti soudruzi, kteří povolali bratskou armádu - osvoboditelku, ti volit směji. Zástupy tajných a udavačů z dob kremelské osvěty také volit směji - neboť všechna tato individua jsou obeznámena s poměry doma. Volit jistě smí soudruh Jakeš, soudruh Štěpán, oprávněn volit je i Lájos Růžicka, kterého nechťeli pustit do Kanady.

Volit ovšem nesmí třeba pokladník Sokola, který ještě nedávno vybíral mezi stovkami "cizinců" česky hovořících a citících na oběti zátop. Volit nesmí ani exulanti ani pouzí "krajané". Volit nesměji příslušníci zahraniční armády v cizině usedli. Všichni tito Češi totiž nejsou dostatečně obeznámeni s poměry doma.

Tuneláři a soudruzi/kapitalisté jimž listopad dopomohl k miliónovým majetkům zcela samozřejmě volit mohou - pokud v době voleb neodjedou na chaty. Ani to si nezastírejte - takoví exulanti jako byli Komenský a Masaryk - ani oni nemají morálního nároku na vykonání volby. Jakby mohli mít!

Toto tedy rozhodl parlament v Kocourkově? Ne, v Praze. Snili jste celá dlouhá léta o domově? Cizinou že jste bloudili? Dobře vám tak! Nesněte, přestaňte bloudit. Naprostá většina Čechů doma na věc dotázaných, prý o volebním právu Čechů v cizině nechce ani slyšet. A v parlamentu se proti předloze zamítnutého zákona spojili komunisté, sociální demokraté a Sladkovští republikáni.

Nu, kdo chce kam... Ale facka od bratra páli, páli vic. Od bratra?

Fejeton politický

Josef Fousek

Hned v úvodu tohoto rádoby politického fejetonu vám musím přiznat, předeslat, jak se také říká, nebo říci předem, či také na začátek, nebo-li zprvu, na zahájení, že ta naše česká řeč dovoluje všelijaké způsoby, jak uvést, otevřít mé přiznání, že jsem nikdy neměl, nemám a nebudu mít rád žádnou politickou stranu. A je to tady. Určitě je nás víc!

Samozřejmě, že nejsou všechny strany do puntiku stejné - některé nadělaly více škod, jiné méně. Ale princip každé strany je vládnout, ovládnout, mít moc, aby nezvítězila strana jiná. Vstupem do jakékoliv strany ztrácí občan kousíček své svobody, je vázán stanovami, názory, platí příspěvky, aby jeho strana, jeho byro, jeho předsednictvo, jeho ústřední výbor - aby to všechno bylo finančně zajištěno. Předsedové, tajemníci, sekretářky, auta, ochranky, všichni chtějí jít a žít důstojně. Co se týče reklamy při volební kampani, ta se zaplatí z příspěvků ze státní pokladny. Takže i z mých peněz budou podporovány strany, které nemám ani trošičku rád a které bytostně nesnáším. Odvolat se nemohu, rozhodli za mne páni poslanci, kterým je úplně jedno, jestli je někde nějaký občan Pepík Fousek, který si o stranách myslí své.

Abyste strany byly silnější a mohly rozhodovat o vládě, o křeslech ministrů, o nás všech, shlukují se do koalic a opozic. A protože v životě silnější vyhrává, ostatní malé stráničky, ať mají sebeušlechtilější programy, nemají žádné šance. V lidském životě je důležitá velká strana. S každým předvolebním bojem vzrůstá nervozita. Dočasné zvolení, navyknuvši si na ne-souci křesla, moc, slávu, obdiv polo-inteligentních žen, na lepší auto, na pochlebníky, na obdivovatele - začínají pociťovat obavy o svůj ráj na zemi. V té době si zvyšují platy, pomoci zatím platných konexí zakupují majetky, příbuzným shání místa na výsluní, aby našli i pro sebe, kdyby je politický ring vyhodil za provazy. Nám naivním občanům, kteří byli celý život nestraníky - komunisté nám dali exotický název a nálepku "indiferenti" - vsazují do

podvědomí, že bez stran se žít nedá a tedy musí být. Proto nerozhodují o chodu státu vědci, profesoři, spisovatelé, moudří vzdělanci, ale vždy jen politici. V politice se neklade důraz na omšelé morální hodnoty, na mravní zákony, na humanistické utopie, ale zdůrazňuje se výmluvnost, razantnost, umění klíčků, a to vše pod heslem "Účel světi prostředky". Politici pendlují světem s věčně optimistickými úsměvy, zasedají, rokuji, odjíždějí, vracejí se, auta, helikoptéry, letadla, potfásání rukou, objímání... Asi je to nutné, aby svět nevykolejil, nevymlátil se a nevrátil do doby kamenné. Někdy mám ale dojem, že ta doba měla více lásky a pravidel, než ta naše. A dál jsou války, násilí - mír je pouze v pohádkách a na hřbitově.

Začíná předvolební šon. Zúkrutů podlosti se začnou vytahovat trumfy kariér. Začíná podbízění a zviditelňování. Jaderné zbraně nesmí do naší země, ale když se před listopadem 89 ježila naše česká krajina sovětskými raketami, na tisíce hektarech se skvěly katuše, tanky, obrněnci a uniformy cizí armády z východu, nikdo ani nemukl. Tenkrát byli hrdinové na dovolené. Nesmíme do NATO! A to, že jsme byli ve Varšavské smlouvě, bylo v pořádku. Tenkrát nebyly žádné stávky, žádné protesty, žádné demonstrace.... Slo o hubu, řečeno staročesky. A aby byl klid a jistota, vstupovali lidé do Velké strany, zatímco malé stráničky vesele kolaborovaly a konkurovaly vesmírným satelitům v Národní frontě. "Chápej, já musel! Kvůli dětem! Abych mohl dělat svoji práci. Kvůli kariéře, nedalo se nic dělat...." Ze nedalo? Dalo! Nejen já, ale statisíce mělo děti, mělo cíle a přesto se do té Velké strany jistě existence nepřihlásili. Do té strany, která si osobovala právo na soukromí člověka, na jeho myšlenky, činy, na jeho život.

Ne, soudruzi, nyní úspěšní pánové, nikdo v té partaji být nemusel. A není třeba se rmoutit. Získali jste tím, jako vždy, naučili jste se vládnout, poroučet, mluvit, jednat, vést, a teď se odhodlali rudé knížky s přísahou a stanovami a jedeme dál.... Dále jste v důstojnickém sboru našeho socialistického korábu, který míří k západnímu pobřeží hnán východním větrem.

Byl bych nespravedlivý, kdybych

tvrdil, že všichni jsou špatní. Věřím, že mnoho překabátěných se dalo do služeb demokracie, která jim ostatně přináší větší prospěch, než puritánská šedá stranická disciplína, ale promiňte nám pochyby. Poznal jsem vás za doby čtyřicetileté komedie, která měla místo statečných šašky a ušlápnuté. Náš stát a naše země je mocnost na výrobu korouhviček. Točily by se, i kdyby nefoukalo. A aby nebylo tolik negace, takhle je to víceméně na celém světě. Já to říkám a píšu jen proto, abych se zbavil stresů. A jaký jsem byl já, před listopadem? Byl jsem šašek, vyprávěl jsem anekdoty a nevěřil, že se něco změní.

A koho já budu volit? Jediné vím, že nikoli levice jakéhokoliv druhu. Dle mého názoru a historických pravd patří levice do společenství s ručením omezeným, kterému jsme v socialismu říkali slibotechna. Nechci, aby na mne psala posudky domovnice, nechci, abych byl veden životem jako vůl na porážku a nechci slyšet pozdrav "Čest práci" od lidí, kteří práci neznají. A z tzv. pravicových politiků budu volit jen ty, o kterých jsem alespoň trochu přesvědčen, že nezblbli ze zlatého telete. Bude těžké vybírat. Moc těžké!

Josef Fousek, básník, fotograf, textař, literát. Dvanáct let spolupracoval s divadlem Semafor, později s divadlem Jiřího Grossmanna. Od čtrnácti let pomocný dělník ve Spojených ocelárnách na Kladně, pastevec dobytka na Šumavě, plynárenský dělník. Boxer střední váhy a dvojnásobný přeborník Středočeského kraje, účastník mistrovství ČSSR 1962, absolvent Lidové konzervatoře, - obor výtvarná fotografie u prof. J. Šmoka. Ve svém programu zpíval, hrál básně a vyprávěl opakovaně v Rakousku, Švýcarsku, Německu, USA, Kanadě a Austrálii. Je ženatý, má dvě děti, dvě vnoučata, je věřící katolík, byl, je a bude bez politické příslušnosti.

(přetištěno - POLYGON 1/98)

"Špion, jemuž nevěřili"

Výňatky z knihy generála F. Moravce.

Ani bleskurychle provedená československá mobilizace, ani odhodlání občanů republiku bránit i proti značné převaze německých sil nepomohlo. Zrada Francie a omezená zbabělost britského ministerského předsedy Chamberlaina nakonec zavedly "Západ" do mnichovské kapitulace. Čechoslovákům bylo nařízeno složit zbraně a vydat Sudety s nejméně půl miliónem Čechů Hitlerovi. Prvního října, den po mnichovské schůzce, vpochozovala přes hranice vojska Wehrmachtu spolu s SS, SA a Gestapem. Maďaři napadli a obsadili jižní Slovensko včetně Košic, Poláci vtrhli do Těšínska. Nařízená kapitulace prvotřídní armády a Benešův rozkaz nebojovat zlomily vůli k otevřenému boji a odsoudily občany k životu na kolenou na dobré půl století.

Redakce

LID CHTĚL BOJOVAT

Ráno po vyhlášení mobilizace jsem odjel z Prahy do Vyškova na Moravě, kde bylo sídlo velitelství československých branných sil, nyní pod velením generála Krejčího. Věděl jsem, že už během noci byla reakce v celém národu k vyhlášení mobilizace, nesmírná. Ženy, děti a starší lidé kopali zákopy, budovali kryty a hlásili se na svá místa v protiletectvé obraně.

Z Prahy do Vyškova je asi 200 km. Cestou jsem několikrát zastavil auto, abych pozoroval nástup rezervistů v mobilizačních střediscích, a s některými jsem i mluvil. Nejednou se mi stalo, že si přišli muži stěžovat - byl jsem totiž v uniformě - že nebyli povoláni k vojenské službě, a žádali mě, abych jim pomohl narukovat. Nadšení lidí působilo opravdu hřejivě na srdce starého vojáka.

Proti pěti německým armádám stojícím na našich hranicích a všem ostatním, jež se mohly rozhodnout nás přepadnout, jsme měli čtyři československé armády. Strategie československá

vyžadovala co nejdelší zdržení německých armád ve snaze obhájit strategicky důležité části východní Moravy, s předpokladem, že francouzská armáda zatím zaútočí na Německo ze západu.

Soustředěním největší síly na Moravě se snažil náš plán zabránit rozpuštění země na dvě části. První armáda v Čechách měla za úkol bránit pohraniční horská pásma co nejdéle a pak, až by byl ústup nevyhnutelný, pomalu ustoupit a spojit se s hlavními československými silami na Moravě. Třetí armáda, umístěná na Slovensku, měla za úkol zamezit průniku maďarských sil v případě, že by se Maďarsko připojilo k Německu během válečných operací, což jsme předpokládali. V tom případě pak Jugoslávie a Rumunsko měly povinnost započít válečné akce proti Maďarsku podle smlouvy Malé dohody. Československý generální štáb počítal, že za těchto okolností naše armády budou moci čelit úspěšně německé ofenzivě po dva až tři měsíce, dávající tím Francouzům dostatek času, aby rozvinuli ofenzivu na západní frontě a odčerpali část německých sil z československého bojiště.

Náš plán znamenal pravděpodobně vyklizení Prahy. Věděli jsme z agenturních zpráv, že naše krásné hlavní město, právě tak jako Brno, Vyškov a československá průmyslová střediska a spojovací uzly budou bombardovány německou Luftwaffe. Neměli jsme dostatečnou protiletectvou obranu proti přesile německého letectva, ale proti tomu se v tom okamžiku nedalo nic dělat.

Uprostřed světového válečného rozrušení Praha byla snad nejkřivnější město Evropy. Byli jsme připraveni. V celé zemi bylo nařízeno zatemnění. Všechny hlavní cesty byly zaminovány a zabarikádovány. Na hranicích jsme měli přes 9 000 pevnostních jednotek, od malých kulometných až po těžké ozbrojené pevnosti. Provizorním hlavním městem se měl stát Turčanský Svätý Martin na Slovensku.

A tak tváří v tvář Hitlerovi stálo v předvečer Mnichova to mocné seskupení sil, jež bylo příčinou, proč Hitlerovi generálové s hrůzou protestovali, když jim Vůdce ohlásil své válečné plány, a proč konstatovali, že Zelený plán je vojensky nezdravý. Zatímco 36 němec-

kých divizí bylo soustředěno k útoku proti československé armádě, očekávající je na svých horských pevnostech, německý generální štáb měl všeho vsudy v dispozici jen 5 plnohodnotných divizí k použití proti Francii a jen jedinou plnohodnotnou divizi proti Polsku na svém východním křídle.

To byla situace v převečer 27. září 1938. Československý generální štáb si byl jist, že bude schopen zhodit se své historické úlohy úspěšně. (Generál Garmelin, šéf francouzského generálního štábu, vyslovil ve své knize přesvědčení, že československá armáda v roce 1938 by byla mohla nejen úspěšně čelit německému náporu, ale že by se byla stala "pilířem východní fronty"). Poslal jsem ten večer telegram plukovníkovi Rivetovi, šefovi francouzské zpravodajské služby, ve kterém jsem zhodnotil situaci a zdůraznil příležitost, již Němci poskytli Francii tím, že proti nám nasadili většinu svých branných sil a tak ponechali francouzské armádě otevřenou cestu do západního Německa. Telegram jsem zakončil slovy: "Vaše pluky mohou teď zahájit postup s plukovními huďbami v čele."

Zelený plán však nikdy nebyl uskutečněn. Československu nebylo dovoleno bojovat. 30. září se uskutečnil Mnichov.

Československý generální štáb hodnotil situaci v tom smyslu, že jestliže Anglie a Francie nepovolí, a Francie dodrží své slovo, Hitler bude nucen ustoupit, pravděpodobně s osudnými následky pro jeho režim. V případě, že by začal válku utrpěl by vojenskou porážku. Tento názor byl po válce potvrzen zhodnocením německých sil a nedostatků, jasných z informací zabraných vojenských dokumentů. Zpravodajské informace na jejichž základě bylo provedeno československé zhodnocení v roce 1938, byly prakticky do všech podrobností předány představitelům Francie a Anglie. Jejich interpretace byla zřejmě jiná než naše.

Interpretace Hitlerových nejvyšších generálů se naopak s našimi značně shodovala. Generál Jodl, velitel operačního oddělení německého hlavního štábu, po válce prohlásil: "To bylo vojensky nemožné - spětířádnými a sedmi rezervními divizemi v našem pevnostním pásmu - jež bylo tehdy jedno veliké staveniště - jsme se nemohli ubránit proti

100 francouzských divizí - bylo to vojensky nemožné.

Jodl zdaleka nebyl jediný, kdo vyslovil tento názor. Generál Fritz Mannstein, jeden z nejvyšších polních velitelů Německa, v Norimberku vypověděl: "Kdyby byla vypukla válka, nebyli bychom schopni účinně ubránit ani svou vlastní západní hranici, ani hranici s Polskem. Není nejmenší pochyby, že kdyby se Československo bránilo, byli bychom zadrženi československými pevnostmi, poněvadž jsme prostě neměli prostředky na jejich proražení." Generál Wilhelm Keitel ve své norimberské výpovědi rovněž konstatoval: "Byli jsme nesmírně rádi, že nedošlo k žádné válečné operaci, protože jsme byli vždy toho názoru, že naše útočné prostředky nestačí proti československým pohraničním pevnostem. Z čistě vojenského hlediska se nám nedostávalo prostředků pro útočnou akci, která by znamenala proražení pohraničních opevnění."

Po prohlídce československých pevností, které mu byly Mnichovem zdarma darovány, Hitler řekl: "Co jsme viděli, nás velmi rozrušilo. Riziko, které jsme podstoupili bylo veliké, českoslovenští generálové měli připraven výtečný plán. Teď chápu, proč mne moji generálové radili k opatrnosti." Ale Neville Chamberlain ve své snaze o dosažení míru viděl věci, které neexistovaly. 27. září poslal Benešovi dva telegramy, ve kterých s naprosto chybnou kalkulací tvrdil, že rozdrčení dobře připravených československých divizí a výborných pevností německými silami by bylo "otázkou několika dnů".

Naše organizace - druhé oddělení - byla ve Vyškově umístěna ve starém klášteře. Naše pozornost se v té době ovšem soustředila na postoj Francie k událostem. Už v minulých kapitolách jsem vysvětlil, že postoj francouzské zpravodajské služby byl znepokojující. Když jsme Francouzům poslali naši analýzu dislokace německých divizí se závěrem, že německé válečné síly jsou více než ze tři čtvrtin soustředěny proti Československu a že francouzská a polská hranice je prakticky otevřená k invazi na německé území, francouzská zpravodajská služba vzala v pochybnost správnost našeho závěru, založeného na úzkostlivě ověřených informacích. Francouzský zpravodajský představitel,

major Gouyou, se u nás v předmnichovském týdnu neukázal. Byl to dobrosrdečný muž, který se zřejmě styděl za postoj svých představených.

Když jsem studoval rozmístění vojenských německých jednotek, byl jsem si jist, že německé vrchní velení počítá s tím, že Francie nezakročí ve prospěch Československa. Na můj dotaz vyzvedávající tento fakt a konstatující, že na francouzských hranicích stojí jen 5 německých řádných divizí, jsem dostal stručnou odpověď. Francouzská zpravodajská služba v ní podotýkala, že proti Francii stojí rovněž, jak francouzská informace ukazují, také 7 SA divizí. To bylo všechno. SA jednotky, jak se v Evropě vědělo, byly v té době druhohadé. Špatně vycvičené, nedobře vybavené a neschopné boje proti řádným vojenským jednotkám, rozhodně neschopné zakročit proti stovce řádných francouzských divizí.

Francouzské svědomí přimělo jednoho vojáka poslat poselství našemu nejvyššímu veliteli za posledních osudných dnů, kdy československé velení čekalo ve Vyškově. Znělo takto: "Jsem jen voják, vázaný přísahou poslušnosti ke své vládě. V této těžké době, která je plná zkoušek pro vaši vlast, nemohu vám dát než svou radu. Soustřeďte své síly na Moravě. Nedovolte Němcům proniknout moravskou bránou a odříznout Čechy od Slovenska. To je problém, o kterém jsme často debatovali na našich setkáních. Bůh vám pomáhej."

Podepsán generál Gamelin. Misto divizi nám tedy francouzský generál poslal své pozhnání.

V této izolaci Československa byl důležitým bodem postoj Sovětského svazu. V týdnu, který předcházal Mnichovu, Sovětský svaz změnil své stanovisko, které zaujímal až do doby podepsání Anglo-francouzského plánu (že nám poskytne pomoc jen v případě, že ji poskytne také Francie). Podle něho nám měl poskytnout pomoc už v tom okamžiku, kdy Československo podá stížnost u Ligy národů, že bylo napadeno Němcem. Tento postoj byl podkladem poválečných komunistických tvrzení, že Sovětský svaz byl připraven nám pomoci, ale Československo nikdy o jeho pomoc nepožádalo. K tomu bych chtěl podotknout toto:

Je nutno připomenout, že v roce

1938 Sovětský svaz neměl společné hranice s Československem a žádné možnosti přístupu k němu. I v případě, že by nám býval byl ochoten poskytnout vojenskou pomoc, Rudá armáda by mohla zasáhnout proti německým jednotkám útočícím na Československo, jenom, kdyby si násilím vynutila průchod přes polské nebo rumunské území. Žádná z těchto zemí nechtěla průchod povolit a Sovětský svaz s nimi ani nevedl v tomto smyslu žádná jednání. Co se týče Polska, jeho postoj byl zásadně proti povolení průchodu sovětských vojsk dokonce i v roce 1939, v době kdy jejich vlastní existence byla smrtelně ohrožena. Co se týká Rumunska, Československo učinilo v zoufalé snaze, samo dotaz, zda by její malodohodový partner nepovolil sovětským jednotkám průchod v případě německého útoku proti Československu. Dostali jsme odpověď, že Rumunsko nemůže takové povolení udělit.

Během osudových předmnichovských dnů, kdy jsme byli osamoceni, Československo požádalo Sovětský svaz o vysvětlení, jakou konkrétní pomoc nám může poskytnout. Odpověď zněla, že Sovětský svaz může dodat Československu 40 vojenských letounů bez posádky. Sovětský svaz se vůbec nezminil o nějaké pomoci ze strany Rudé armády.

28. září Německo odeslalo pozvání k historickému setkání v Mnichově, na kterém vůdci totalitních států, Německa a Itálie konfrontovali ministerské předsedy demokracií, Francie a Anglie, a vymohli si amputaci Československa. Zatímco českoslovenští představitelé čekali ve vedlejší místnosti, poněvadž Hitler nařídil, že nesmí být přítomni jednání, Chamberlain a Daladier dali souhlas k odstoupení Sudet Československem a s malými úpravami přijali plán, který ještě několik dní předtím považovali za nepřijatelný. 30. září, byli čekající českoslovenští zástupci povoláni do konferenční místnosti, ze které už představitelé Německa a Itálie odešli, a tam jim představitelé Francie a Británie oznámili, že bylo dosaženo dohody, a dali jim mapu sudetských území, jež podle ní musí být evakuováno. Německý velvyslanec v Praze vyburcoval československého ministerského předsedu z postele v 6,20, aby ho informoval

o podepsání Mnichovské dohody.

V Praze v den "Mnichova" řešil prezident Beneš s členy své vlády hroznou otázku, zda se má Československo podrobit a přijmout Mnichovskou dohodu, nebo zda má stát sarnu proti všem, nepřátelům i přátelům, a bojovat. Byla to bouřlivá schůze, plná vzrušení. Velitelé konstatovali, že armáda je připravena, že celý národ je sjednocen v odporu proti násilí. Věřili, že po vypuknutí války budou západní mocnosti přinuceny se přidat na naši stranu. Ale bez ohledu na poměr sil, i když zcela osamocena, země se musí postavit na odpor. Žádali, aby bylo lidu povoleno bojovat.

Někteří z nich dokonce vyslovili přesvědčení, že by se měla vytvořit vojenská vláda, která by zavrhl kapitulaci a vedla lid do boje proti agresi.

Beneš později řekl, že někteří velitelé sželi. Zmínil se o této scéně jednou v Londýně a dodal: Nemohl jsem je nechat to udělat. Jejich jednání bylo politicky naivní."

Já sám jsem byl 30. září ve Vyškově, kde jsme spolu s vrchním velitelem a zástupci všech oddělení generálního štábu čekali na rozhodnutí vlády v podzemní centrále vrchního velitelství.

Napětí se zvyšovalo, jak hodiny ubíhaly. K poledni byla atmosféra v místnosti už téměř nesnesitelná. Nikdo nemluvil. Konečně zazvonil telefon. V místnosti nastalo nepopsatelné ticho., když generál Krejčí zvedl sluchátko a naslouchal. Za okamžik promluvil: "Rozumím, pane prezidente. Podle rozkazu."

Vrchní velitel pomalu složil sluchátko, chvíli mlčky zíral na holou podlahu v místnosti, jakoby potřeboval čas k načerpání sil, pak obrátil strhanou tvář a zastřeným hlasem řekl: "Vláda právě podepsala kapitulaci."

To byl Mnichov na vrchním velitelství československé armády. Co znamenal pro Evropu a pro celý svět vyjádřil Winston Churchill v britské poslanecké sněmovně 5. října 1938: "Utrpěli jsme absolutní a naprostou porážku... A nemyslete, že tím věci končí. To je teprve začátek."

Mnichov se stal symbolem a jako takový vešel do historie. Je to symbol přání dosáhnout dohody stůjco stůj, vyjednávání z pozice slabosti, ignorování morálních zásad. Všichni, kdo se na Mnichově podíleli, draze zaplatili. Ně-

mecko a Itálie utrpěly totální vojenskou porážku, Británie a Francie prošly vyčerpávající válkou a jejich moc byla podstatně oslabena. Já osobně jsem přesvědčen, že kdyby byly v roce 1938 Francie a Británie stály pevně na svých pozicích a nedaly se zastrašit Hitlerovým pokřikem, nebylo by bývalo ke druhé světové válce vůbec došlo.

Kadeřnický salon Tatjana
vás zve k návštěvě.

Nabízíme :

střihání, barvení,
trvalou ondulaci,
masáže obličeje,
make up

pro zvláštní příležitosti
Rezervace : (02) 9380 8183

213 Glenomere Road
Five Ways, Paddington 2021

Omylem mlátíte mého syna, pane. Dovolte, prosím, abych vám srdečně počekoval!

KULTURA**SOKOL SYDNEY**

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Sokolské kino PONREPO
uvádí k uctění památky T.G.M.
v neděli 19. dubna 1998
už ve 14 hod.

významný film České televize

"ANO, MASARYK"

Dokumentární cyklus, který natočil Zdeněk Máhler (autor filmu "Katedrála"). podává ucelený a zasvěcený výklad životní dráhy Prezidenta Osvoboditele

Pro jeho závažnost a v zájmu souvislosti uvádíme všechny 3 hodinové díly najednou. Mezi jednotlivými epizodami budou dvě patnáctiminutové přestávky. Věnujte tedy tentokrát celé odpovědné tomuto závažnému dokumentu.

Vstupné dobrovolné
Je připraveno lehké občerstvení.

**Chcete si zlepšit zdraví,
pomoci jiným
a ještě přitom vydělat
slušné peníze???**

Zájemce musí být fyzicky fit,
musí mít dobrý vztah k lidem,
přátelskou povahu, musí být
spolehlivý, se schopností
pracovat jak v kolektivu tak i
samostatně.

Výdělek podle výsledků,
schopnosti a pracovitosti !!!
Blíží informace :

Michaela - (02)9743 7997

v sobotu 25 dubna 98 ve 20 hod.

vás zveme

na koncert

populárního českého zpěváka

Karla Černocho**a vynikajícího komika****Jiřího Wimmera**

Vstupné : přední místa - \$ 20.-

zadní - \$ 15.-

Večeře se podává od 18.30

Rezervace vstupenek :J. Jelinek - 9529 8457

Upozorňujeme všechny návštěvníky, že je třeba si večeri objednat předem společně se vstupenkami. Jen tak můžeme předejít zklamání, že se na někoho již večere nedostane.

Koncerty
Karla Černocho
a jeho hosta
Jiřího
Wimmera

11. dubna - Melbourne

12. dubna - Adelaide

18. dubna - Brisbane

19. dubna - Brisbane

24. dubna - Canberra

25. dubna - Sokol Sydney

26. dubna - Country Club

COUNTRY CLUB

320 Devonshire Road, Kemps Creek

v neděli 12. dubna ve 14 hod.

vás zve na koncert

COUNTRY SISTERS

České dívčí hudební skupiny

Vstupné : \$ 10.-

Rezervace vstupenek :

p. Hanousek - 9607 8883v neděli 26. dubna ve 14 hod.

se koná koncert

Karla Černocho,
jako host vystoupí
Jiří Wimmer

Vstupné \$ 15.-

Rezervace vstupenek:

p. Hanousek - 967 8883

Restaurace je otevřena :

pátek a sobotaod 18 hod do 21 hodneděle od 12 hod do 18 hod.Doporučujeme rezervaci míst naobědy i večere.**56 letý rozvedený muž,**

finančně nezávislý,

původem Brňák,

hledá tolerantní, příjemnou

ženu přiměřeného věku,

která má ráda přírodu, moře,

ale i knížky a kino.

Přistěhování kamkoliv možné.

Nabídky : 08 83262660

Hosté z České republiky

COUNTRY SISTERS

Na letošním Eurofestu, který se konal ve Frenches Forest, vystoupila česká hudební dívčí skupina COUNTRY SISTERS. Tato skupina vznikla před dvaceti lety. Od té doby se složení skupiny mnohokrát změnilo, ale to podstatné - vysoká kvalita hudby zůstala. Každá členka skupiny absolvovala konzervatoř. Vedoucí skupiny řekla: "Máme štěstí, že za každou odcházející hudebnici jsme vždy našli odpovídající náhradu. Důležité je, že nám hudba pořád přináší radost a zábavu, je to z našeho vystoupení cítit a to je také důvod, proč jsou naši posluchači spokojeni."

Na repertoáru skupiny najdete vše, od klasické country music přes bluegrass, gospel až po rock and roll. Ke kvalitě a pestrosti vystoupení přispívá i fakt, že každá členka ovládá nejméně dva nástroje. Koncert COUNTRY SISTERS je opravdu zajímavý a bylo by škoda si ho nechat ujít.

Trio Slav

Maggie Ferguson - violon
John Napier - cello
Gary Nash - piano

TRIO SLAV

vás zve

na koncert

"DRAMATIKA"

Zazní:

Beethovenovo Trio pro Piano Opus 1
Brahmsova Sonata pro čelo a piano, opus 99,
Šostakovičův koncert Piáno Quintet, opus 57.

v neděli 26. dubna ve 14,30 odpoledne
University of Technology, Kuringai Campus,
Eton Road, Lindfield

v sobotu 2. května ve 20 hod.
Balmain Presbyterian Church,

Campbell St. Balmain

Vstupné : \$18.- con. \$12.-

Rezervace vstupenek : 9958 3089

Karel Černoch a Jiří Wimmer

Představovat čtenářům, zvláště těm ze šedesátého osmého roku, Karla Černocha je jistě téměř zbytečné. Všichni si jistě pamatují Píseň o mé zemi.

Karel začínal jako rekvizitář ve filmovém studiu Barandov. Jako zpěvák se publiku představil v kabaretu VOJ Jiřího Grossmanna a Miloslava Šimka. Později vystupoval s populárními skupinami Juventus, Shut Up. Byla to šedesátá léta, kdy se objevila nová generace zpěváků, která silně ovlivnila celé hudební hnutí té doby.

Počátkem sedmdesátých let, době tzv. "normalizace", měl Karel Černoch zákaz vystupovat na koncertních podiích. Důvodem byla vítězná píseň Bratislavské lyry z roku 1969. V této těžké době dostal Karel nabídku angažmá do divadla Atelier a později do Semaforu, kde vystupoval po boku Jiřího Suchého, Josefa Dvořáka, Jitky Molavcové. V divadle Atelier zase spolupracoval s Evou Olmerovou, Ivanem Vyskočilem, Jiřím Krampolem a mnoha dalšími. Stal se stálým hostem Tanečního orchestru Karla Vlácha, Gustava Broma, Václava Hybše a dalších.

Ve druhé polovině sedmdesátých let, po skončení zákazu koncertní činnosti odešel z divadla a vystupoval v koncertech Hany Hegerové. Jeho jméno je také neodmyslitelně spojeno s Country Beatem Jiřího Brabce, kde spolu s Nadou Urbánkovou, vytvářel velmi osobitou tvář české moderní country hudby. V roce 1985 založil vlastní skupinu, Bonton, se kterou vystupoval až do roku 1991.

V současné době se Karel Černoch věnuje nejen profesi zpěváka, hudebníka a skladatele, ale také úspěšně hrál a zpíval roli Jeana Valjeana v muzikálu Les Misérables. V popředí jeho zájmu však stále zůstává jeho velká láska - country music, které se věnuje nejen jako zpěvák, ale i jako majitel úspěšné umělecké agentury, která zastupuje špičkové umělce.

Karel Černoch je nejen osobitý zpěvák, který má vynikající hlas, ale je rovněž schopen si získat důvěru posluchače či diváka, který je schopen si s divákem povídat. Jeho písně jsou vlastně takovou malou výpovědí. V poslední době se uplatňuje i ve funkci moderátora, především v pořadu "Možná přijde i kouzelník".

Spolu s ním v tomto pořadu vystupuje, pro krajany málo známý, ale doma velmi populární a oblíbený herec, komik, mim a klaun Jiří "Klobouk" Wimmer. Wimmerovo vyzrálé herectví a klaunství se projevuje nejen při výborných dialogích s Karlem, ale především v jeho samostatných pantomimických skečích. "Hudebníci v FOK", je řada drobných portrétů různých hudebníků v symfonickém orchestru. Na miniaturní ploše, několika pohyby Jiří vystihne dokonale osobnost každého hudebníka a ještě nám stačí představit jeho nástroj.

Myslím, že krajané v Austrálii mají velké štěstí, že došlo ke spojení těchto dvou osobností a že je Petr Vitek přivezl do Austrálie. Koncert Karla Černocha i jeho hosta Jiřího Wimmera se prostě musí vidět.

Jana Haberová

Prezident Václav Havel v Austrálii na adelaidském Fringe festivalu.

Tento rok na Fringe festivalu v Adelaide (20. února - 15. března), byla uvedena Havlova hra "Asananace", pod anglickým názvem "Slum Clearance". Václav Havel v ní zachycuje situaci a atmosféru konce osmdesátých let v ČSSR.

Struktura tehdejší společnosti vedla ke ztrátě lidské důstojnosti a odpovědnosti člověka k člověku i k jeho okolí. Disident Václav Havel nemohl nereagovat na tuto dobu totální deprese a beznaděje a uchýlit se do ústraní. Pokoušel se psaním úvah, fejetonů, zamýšlení, protestů i polemik zachraňovat zbytky naděje.

Šel jsem se na tuto hru podívat se svým přítelem, abych si doplnil mezery ve znalostech prezidenta nezávislého myšlení, jeho názorů na právo na svobodu i jeho snahy čelit těmto poměrům.

Děje se odehrává ve starém, věkem sešlém zámku, kde se projednává přestavba vesnice náležející k zámku. Lidé této vesnice podepsali petici, ve které žádají o zvýšení životního standartu, o nápravu nedostatků. To je však považováno za opovržlivost a ta se trestá. Autor petice je prohlášen za provokatéra, konfrontován, souzen a končí ve vězení. Zatím se o přestavbě vesnice vedou další diskuze, panují rozdílné názory. Architekt je idealista, který se snaží uplatnit a prosadit svoji myšlenku - funkční přestavbu. Staví se za ideu opravdového zlepšení životních podmínek občanů v bezduchem a nelidsky krutém prostředí. Při diskuzi se objeví i pochybné osoby, které se snaží nejdříve prosadit své názory když se jim to nedaří, začínají diktovat. Postava paní Macourkové, která sice pochází z vesnice, ale která vzhledem ke své kariéře se nepočítá mezi její obyvatele, stojí zcela netečně. Situace se jí přímo netýká a tak je jí lhostejná. Byl to typický postoj mnoha lidí té doby.

Inscenace byla vynikající a v programu byla oceněna čtyřmi hvězdami. Herci velmi dobře vystihli atmosféru i charakter osoby a tak byla všechna čtyři představení zcela vyprodána.

M.Karas - Adelaide

Jak jsem si namluvil sestry

Milan Hulík

Někteří čtenáři si snad ještě budou pamatovat, že před několika lety navštívil Sydney JUDr. Milan Hulík, právní zástupce disidentů z doby předlistopadové a důsledný kritik nepotrestání viníků v době polistopadové. Jako publicista se dodnes marně domáhá zněny komunistického právního řádu v republice. Ač provozuje advokátní praxi v Praze, je teď na "stáží" v Kanadě a Australským listům poslal pozdrav ve formě prozrazení své lásky ke dvěma sestrám. Mimochodem, na jeho slova v republice došlo.

Redakce

Kanada a Austrálie. Kdybych nebyl o srovnání obou zemí požádán, tak bych si na to netroufl. Známe je tak málo, i když Kanadu o trochu více. A přece - je to jako u lásek, rozhodující je ten první dojem. Obě země se totiž staly mými láskami. Pravda, až po té největší lásce, po Francii. V dobách, kdy ČSSR byla jediným koncentrákem, jsem tyto země navštěvoval ve svých snech. A jak dopadla konfrontace snů a skutečnosti?

Kanadu jsem "znal" z knich J. Londona a J.F. Coopera. Cožpak jsem se neprohněl se psím spřežením vedeným "Bílým tesákem" nebo nebojoval společně s "Posledním Mohykánem"? A představit si bile pláne, třpytící se sněh a mrazivý vzduch nebylo těžké. Když jsme si jako děti hráli: "Vaří se to, peče se to, sní to...", vždycky jsem chtěl být Kanada.

A co jsem znal o Austrálii? O ní jsem neměl tak vyhraněnou představu. Jen jsem věděl, že kolem pobřeží je to zelené a vnitřek červený. No a pak samozřejmě jsem se vzrušoval nad zámořskými objevy. J. Cook, trestanecké kolonie, Velký korálový útes a olympiáda v roce 1956 v Melbourne. To mi bylo 10 let a vystříhal jsem si všechny obrázky z novin, i ten s Olgou Fikotovou - Conollyovou, naší zlatou medailistkou, která tehdy vyměnila socialismus za kapitalismus. Začal jsem tehdy tvrdě trénovat, abych ji mohl následovat, ale

nakonec jsem se do Austrálie nedostal jako sportovec, nýbrž jako psavec advokát. Tedy ne jako pronásledovaný advokát, ale jako psavý advokát. Austrálie tou dobou již dávno nebyla trestaneckou kolonií.

S tím obydlím pásmem a nehostinným vnitrozemím jsou si obě země podobné - až na ty teploty. Kanadský sever - to je sněh, led a jezera. Australský střed - to je písek, poušť a výheň. Už nejsem kluk, abych snil, že překonám tyto prostory a projedu ledem a pouští. Dnes mi stačí nakouknout, mluvit s těmi co tam žijí a navštívit historická místa a musea.

Jaké byly první dojmy a které z nich přetrvávají? Kanada se mi jeví jako napůl USA a napůl Anglie. Její puritánský duch je však pokřtěn francouzským šarmem a nejen v Quebecu - francouzské nápisy jsou i v anglofonní části, vždyť francouzština je druhý oficiální jazyk Kanady. Domluvíte se s ní skoro všude, na úřadech a ve státních institucích je její znalost povinná.

Austrálie, a píšu hlavně o Sydney, na mě dýchla bohemstvím, bylo to snad kvůli létu a oděným autíčkům, s nimiž jsem se jezdil koupat? Kvůli klokanovi, který mi ukradl chleba nebo pro jižní oblohu s Jižním křížem? Zatímco Kanada místy připomíná starou dobrou Evropu, Austrálie je exotika! Vždyť i voda v umyvadle se při odtoku točí obráceně. Již na letišti po přistání jsem slyšel svrkot cikád, v Jarvis Bay viděl ploutve delfinů a písek na pláži byl takový, jaký si představuji na Tahiti.

Kanada nemá české rozhlasové vysílání, zato má v Torontu českou restauraci "U Vlastičky" a české divadlo.

Austrálie má svoji "Svobodnou Evropu", radio SBS a pravidelné posluchače, Kanada bohatý spolkový život. V obou zemích cvičí Sokolové a vycházejí české noviny. Z Kanady je do ČR blíže, z Austrálie je to lán světa, vlastně vzduchu a přece potkáváme se v Sydney a v Praze, tak jako v Torontu a Vancouveru. Neznám australský západ a nevím, zda-li jsou mezi jím a východním pásmem takové rozdíly, jako mezi kanadským východem a západem. Kanadský západ, Britská Kolumbie s velehorami Rocky Mountains a Canadian Rockies je čarokrásná země. Víme to,

protože jsem z Vancouveru projel do Calgary právě skrz na skrz tyto velehory a několik národních parků. Lake Luis, to je přece pohádka, tam se musím vrátit, tak jako do zátoky Jarvis Bay, kam mne dovezl přítel Bořek. Krmit tam papoušky a omývat ze sebe písek v zelenomodrém moři.

Kanadský hokej NHL, to je něco. Mám je i na computeru, hrají sami, hokejky tiskají, mohou si vybrat mužstvo a zasahovat do hry. Kriket jsem však nikdy nepochopil, na co ti Australani koukají? To je nějaký sport?

Pivo je ale v obou zemích stejné, stejně jako chleba - pokud se nesežene to pravé české (nebo alespoň německé).

A přece je mezi Kanadou a Austrálií jeden veliký rozdíl! V Kanadě vás neuštknou jedovatí plazi, pavouci, medusy nebo nesežerou krokodýli, na druhé straně zmrzne každoročně v Kanadě mnohem více lidí než v Austrálii.

I angličtina má své rozdíly. V Kanadě se nezdraví "G'd day, mate", v Kanadě se říká jako v Anglii jen "Good morning" nebo "afternoon". Pověštině však jen "haj" nebo "helou". Stejně jako v Austrálii. V Kanadě se hraje lepší hokej, v Austrálii se umí zase lépe kriket.

Abych však neurazil (a nenarazil), tak musím poctivě napsat, že koupání je lepší v Austrálii a lyžování je lepší v Kanadě. Downtowny jsou v obou zemích stejně vysoké, pláže krásnější v Austrálii a sjezdovky v Kanadě. Z Kanady znám větší kus a jednou projedu Severem Kanady až na Aljašku. A v Austrálii se vydám do Queenslandu a budu se potápět u Velkého bariérového útesu a bát se krokodýlů.

Neznám obě země tak podrobně, nevím, která má lepší sociální systém či ekonomika lépe šlape. Kdybych ale dnes vyplaval na té dřevěné skořápce, jako J. Cook nebo J. Cabot, nevím, kam bych zamířil. Atlantikem na severozápad nebo do vod jižního Pacifiku? Kam emigrovat za komunistů, na sever nebo na jih? V každém případě nejdříve na západ. Austrálie a Kanada, země dětských snů a vytoužené svobody za komunismu. Pověz zrcadélko, která z nich je krásnější? Těžko říci, splnily mi však ale jiný sen - chodit se dvěma sestrami najednou.

Je to stejné jako s dvěma milenkami. Mezi těmi člověk přebíhá

tak dlouho, až ho jedna nebo obě opustí. Já bych však nechtěl ztratit ani Kanadu, ani Austrálii. A budu mezi nimi přelétávat tak dlouho, dokud je neopustím já - jednou navždy!

Kanada, Ontario, Guelph 7. 2. 1998

X-TREME

Rear 326 Edgar St
Condell Park 2200
Tel: 9796 4480
Fax: 9796 2357
Mobile: 0413 9400 08

X-TREME DESIGN

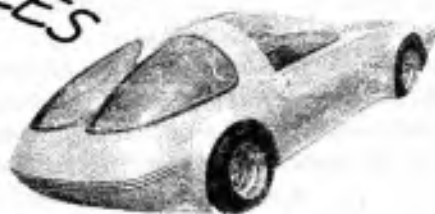
PRICES POA

Check out our

custom paint program and design
your own fantasy machine.

Tell us your dreams and let us
fulfil them for you!

OUR SERVICES INCLUDE:
MOTORCYCLES

CARS

Repairs

Resprays

Customising

Boot spoilers

Rear and front spoilers

Side skirts

Colour coding

PERLY A PERLIČKY

Omluvy neomluvy, kompensace nekompensace, my Češi bohužel či bohudíky víme o svých mocných německých sousedech svoje. Naučili jsme se během mnoha staletí o nich hodně, ale způsob, jakým tento vzdělaný a kulturní národ soustavně vyhlazoval české obyvatelstvo v jeho vlastní zemi po šest let tvrdé okupace lze snad jednou odpustit, ale zapomenout nikdy. Srovnat se zemi vesnice, postřílet muže nad čtrnáct let, uvěznit ženy a odtáhnout děti do Říše, vytetovávat čísla na paže obětí před jejich usmrcením a mlátit nemluvněta o zeď, to jsou věci na pováženou. Snad nikdy v českých historických zemích se neprojevovalo německé básnění tak intenzivně jako po atentátu na jednu z příšer pangermánského sadisty, SS-Obergruppenfuehrera Reinharda Heydricha, jednoho z nejbližších spolupracovníků šílence Hitlera a v květnu 1942 říšského Protektora v Čechách a na Moravě. O jeho násilném odstranění už bylo napsáno mnoho, ale kniha Jaroslava Andrejse "Smrt boha smrti" má pro australské Čechy zvláštní význam. Autor totiž vyslovuje uznání českému publicistovi v Sydney Stanislavu Bertonovi, který heydrichládě zasvětil značnou část svého bádání o moderní české historii. Autor mezi prameny ve své knize uvádí i Bertonovo dílo z roku 1987 "První zpráva o 'Jindrovi'. Andrejsovo detailní pojednání se zabývá celou akcí vedenou z Londýna, výcvikem československých parašutistů, jejich vysazením do zimní noční krajiny poblíže Prahy, provedením atentátu, skrýváním v pravoslavném kostele v Resslově ulici a posledním bojem parašutistů s jednotkami SS, kdy se ani jeden z českých vojáků nevzdal a všichni, všech sedm skončilo požitím jedu nebo poslední kulkou do vlastní hlavy. Jaroslav Andrejs však také zevrubně líčí osudy vojáků od jejich vysazení do jejich skonu a hlavně také jejich napojení se - a to přes výslovné varování generála Moravce v Londýně před jejich odstartováním z Británie - na domácí odboj. Komunisté, kteří až do roku 1989 Čechům doma nedovolovali se dozvědět o skutečném boji proti Němcům na domácím území, prohlašují sebe a Moskvu za jediné bojovníky za svobodu, sehráli v akci proti Heydrichovi naprosto podřadnou úlohu. V knize se dočtete o rozvětvené síti domácího nekomunistického odboje, o jeho úspěších a slabostech, o úloze zrádců v dopadení atentátníků. Slovák Gabčík a Moravan Kubiš provedli svěřený úkol dobře vědouce, že je doma po atentátu bude čekat smrt. Andrejsova kniha, vydaná v Brně roku 1997, je povinným čtením pro všechny, kdo se zajímají o české dějiny tohoto století. Neféši ovšem otázku, zda smrt desítek tisíců Čechů stála za odstranění jednoho německého zloducha, zda měli Češi přežít okupaci, vyvolanou mnichovskou zradou Francie a Británie "po česku", tedy se zařatými pěstmi sice, ale se svěšenou hlavou. Zda má prezident Beneš na svědomí ta jatka, kdy na rozích pražských ulic byla denně vyvěšována na plakátech nová a nová jména stovek popravených. Zda měli Češi pokračovat, či spíše zda měli dělníci pokračovat v pilné práci ve zbrojovkách pro německou armádu. Prezident Beneš a generál František Moravec, šéf československé tajné služby,

byli mezi těmi, kdo tvrdili, že kdo chce svobodu musí za ni umět obětovat i život. Haškův Švejk volil cesty jiné. Češi byli koneckonců Spojenci přímo donuceni podvolit se Němcům a kdo pamatuje roztrpčení z mnichovské zrady po mobilizaci, kdy byla republika připravena o možnost jít bránit svobodnou zemi, dovede také pochopit českou nechuť pálit si prsty v době, kdy je vlastní spojenci nechali na hořčičkách. Jisto je, že zabití Heydricha vzbudilo nesmírný ohlas ve světě - spojenecký tisk se nezmiňoval o parašutistech vyslaných z Británie, britská vláda konečně zneuznala Mnichov a mnichovské hranice, a svět začal hledět na Čechy jako na spoluobojovníky proti Němcům. Uvážíme-li, že k těm krvavým událostem docházelo, v době, kdy Rommel útočil téměř na předměstí Cairu, kdy německé ponorky drtily britské flotily a kdy Rusové bránili Charkov, lépe pochopíme, proč odstranění Heydricha bylo považováno za vyhranou bitvu. Doufejme, že budoucí české generace se poučí z událostí dnes již "dávných", leč stále živých v paměti současníků. Andrejsova kniha k tomu napomáhá.

Po Sydney člověk potká celá hejna mladých Čechů z republiky a je těžko zjistit, je-li víc chlapců či děvčat. Přijíždějí sem "studovat" angličtinu a našinec se neubrání pousmáním. Není to jako chodit se učit česky na Žižkov? Ale at! Ti mladí lidé studují a studují, a jsou jakoby rozdělení na tři proudy. Jedna silná kolonie se máchá v mocných vlnách Manly, jedna se soustřeďuje kolem bondajské pláže a ta třetí se vyskytuje porůznu po celé obrovité ploše našeho velkoměsta rozběhnutého od břehu Pacifiku až k úpatí Modrých hor. Ale kupodivu těm mladým lidem zbývá kromě koupání a broušení anglické výslovnosti ještě také spousta času na práci. Mají totiž většinou povolení k omezené pracovní době, několik hodin denně. To jim plně stačí k nabytí dříve netušených finančních prostředků. Čišnění je ve velké oblibě. A zdá se, že najít práci není problém, i přes často úplnou neznalost angličtiny a člověk se ptá kde jsou ti mladí Australané o nichž se nám tvrdí, že o práci nelze prostě zapomenout ani po několikaletém hledání. Další zajímavostí je, že ti mladí Češi často pracují, studují - a do mořských vln se noří - s mladými Slovaky a jakoby mezi tou mládeží žádná hranice ani nebyla. Jsou to děti poslední třetiny tohoto století a dospěly snad tam, kde mohla republika být bez vášní starších generací. Tady na druhém konci světa ti mladí lidé sami poznávají, jak jsou si blízcí. Proboha, snad bychom jim měli i závidět. To už nejsou žádní oušlapkové, jsou to mladí lidé v mladé svobodné zemi, svobodu mají doma také a hlavně, mají se kam vracet! Přejme jim zdar a sílu - není nadto pohledět na domov z tak velké dálky.

Jistě jste si někdy povšimli, jak vehementně dovedou poaustralštění našinci prosazovat lokální patriotismus. Na Darwin se to nějak ani nevztahuje a tamní občané jsou smířeni s touto skutečností, že nebyť krokodýlů a pana Charlese Darwina, říkalo by se dnes tomuto městu Severňákov a letadla by tam ani nepřistávala. Ale takový český Melbournian vám povi narovinu, že my máme v Sydney křivolaké uličky, že naše

původní obyvatelstvo pochází ze semě trestaneckého, že jsme až směšně poameričtění, a o té operě že by se dalo povídat - ta akustika že je tam bídná a vůbec když už kultura a evropský nádech, tak jen na Yarru. Ten potůček, co protéká Melbournem to že má být řeka, brání se Sydnejčané. A dodávají, že Melbourne sice ještě dožívá svou zlatokopecskou horečku z minulého století, ale hned upozorňují, že šplouchat se kolem St. Kildy v té vodičce, které tam mylně říkají moře je něco jako schlazovat se v pražském Botiči, a že vůbec město, kde dnes ještě poskakují ulicemi tramvaje se nemůže nazvat velkoměstem. Z Perthu, Adelaidy, Hobartu a Brisbane se to blýská argumenty o slastném životě v městě menšího rozsahu, kde si člověk může zaskočit k řezníkovi aniž by se obával zastřelení anebo smetení s chodníku šilenými řidiči..... Rozhodilo nás to po celém svěťadilu, sžili jsme se, sžili. Jedno ale určitě neprozradím - totiž zdali lze přirovnat Melbourne k Brnu a Sydney k Praze anebo naopak. Mám dojem, že by pak lidé Janě Háberové houfně odřikali předplatné.

• • • • •

Vraťme se zpět do dnes už poměrně vzdálené minulosti. Do dob pionýrských, hrdinných, bez sociálních podpor a kursů angličtiny, do dob pouhé ovčiny, brambor na drippingu a fish - and - chipsů. Novopečení přistěhovalci lamentují a nelíbí se jim, že australská federální vláda jim bere možnost domáhat se během prvních dvou let sociálních výhod udělovaným starousedlým občanům. A tak to člověku nedá, aby si nezavzpomínal na slávu těch starých, zlatých časů a to podle pravidla, že staré časy bývaly vždycky zlaté, anebo dobré, rozhodně lepší. Koncem čtyřicátých a počátkem padesátých let podnikala cestu do Austrálie Evropa, kterou v Evropě nechtěli anebo také Evropa, která nechtěla Evropu. Austrálští páni konzulové, vymydlení a vypasení, brázdili půdu starého světa a vybírali svalovce, jak to vystihli cyničti Čizkové. Mozek, jakýs takýs mozek, ovšem páni konzulové předpokládali, ale prim hráli zcela nepochybně svaly. Svaly se daly uplatnit za australský landing permit. Uzavíraly se smlouvy na dvouroční kontrakty: budeš, milý náš svalnatý přistěhovalčku u nás na druhé straně světa makat tam, kam tě my, majitelé pátého svěťadilu, pošleme. Svalovci podpisovali, jen to fičelo. Perem, azbukou, třemi křížky, podepisovali vesele. Prosim vás, copak se vás Němci nebo bolševici ptali, chcete-li podepsat nějakou smlouvu? A teď ti přeslušni páni konzulové ti dají zadarmo билет přes moře na opačnou stranu zeměkoule. Popluješ přes Gibraltar, Suezem, přes rovník až tam mezi lidojedy a klokany. A než ze sebe takový podpisovatel vysoukal "thank you", už kopal podzemní tunely ve Sněžných horách, měnil tok Sněžné řeky anebo hubil králiky v severní Viktorii. Ale ten dvouroční kontrakt nikdo nebral tak doslovička, řekl by Pražan. Našel sis čišničinu v Rushcutter's Bay u bratra Koroščenka z Mukačeva? Nu, dobrá, kontrakt zapadl někam za pelest lágrového kavalce a bylo to. To byla ještě Austrálie úplně nebyrokratická a mhouřilo se oko za okem. To byly tedy ty doby "musu", australského útlaču, nyní s láskou vzpomínané jako staré zlaté časy....

• • • • •

Při své třetí návštěvě v pátém svěťadilu český klavirista Ivan Moravec, jeden ze světových vel mistrů hudebních

interpretů tohoto století, navštívil kromě hlavních měst států i menší místa. V nedávném rozhovoru s redaktorkou sydneyjského českého rozhlasu nás osvěžil vyprávěním o svých trampotách. Prozradil, že pokud není spokojen s kvalitou klavíru, na němž má při koncertech hrát, vyžádá, aby byl nástroj rozebrán, všechny klávesy během dne uvedeny technikem do pořádku a teprve pak je ochoten vystoupit. Rozpovídal se také o svých uměleckých začátcích koncertem čtyřicátých a počátkem padesátých let. Přiznal se k trvalému obdivu ke svému italskému učiteli, který si jej vyžádal z tehdejšího Československa na další studium do Itálie a tak otevřel mladému Ivanovi Moravci cestu do západní Evropy a vůbec do světa. Dozvěděli jsme se také, že pro mistra Moravce je utrpením cestovat letadlem, a vzhledem k tomu, že značnou část roku tráví na zájezdech, - tedy na záletech, měli bychom říci - trpí vlastně téměř neustále. O tom, že je dnes pokládán za jednoho z největších žijících klavírních umělců se vůbec skromně nezmínil. Páni Ice de Detrichové bychom měli poděkovat za zajímavý rozhovor. Mistr Moravec samozřejmě nečeká na naše slova uznání a obdivu - ale přece nás hřeje pomyšlení, že umění tohoto velikého Čecha znovu potvrzuje vysokou kvalitu českého muzikantství, kvalitu rozhodně lepší než je kvalita našich politiků.

• • • • •

Dvě století či tak nějak se ti dva hledali až se našli. Kdyby tak mohl Mozart vstát z mrtvých a povědět nám, jak se mu líbí interpretace Ivana Moravce jeho klavírního koncertu D-moll, vyřešilo by se to snadno. Dnes můžeme jen tiše obdivovat Moravcovo mistrovství a Mozartova genia skladatelského. Pravidelné a klidné tóny hudby zkomponované v daleké střední Evropě ožívají hluboko pod rovníkem a ruce velkého Pražana jakoby stvořené ku hlazení kláves, Mozartovo dílo vyvolávají k dalšímu projevu nehynoucího umění. Nenápadná postava mistra Moravce po opakovaných ovacích opouští podium velké sydneyjské koncertní síně, tíše, neostentativně, skromně, jakoby omluvně. A člověk cítí, že se ho dotkla věčnost.

• • • • •

Artspectrum koncem března pořádalo v prostorách University of New South Wales večírek, v jehož průběhu jsme se zásluhou skladatele Vladimíra Bozděcha seznámili, respektive znovu jsme měli příležitost zaposlouchat se do hraní klaviristy jiného druhu, Rudolfa Rokla. Vladimír Bozděch pustil po slovním úvodu v Praze natočený film pořízený před Roklovou smrtí, kde jsme viděli a slyšeli Rudolfa Rokla hrát a kde jsme poslouchali i hudbu Bozděchovu. Na koncertě v Anežském klášteře se například Rokl pustil do programu klasiky s modernou a v té části moderní pianistu doprovázela basa s bubnem. Kompozice Bozděchovy hudby lahodí uchu i duši. Nečiji z nich halucinace desperádů omámených moderními jedy. Čiji z nich vyrovnanost pryčtici zřejmě z bohaté životní zkušenosti, a tou mistr Bozděch oplývá. A také prostá česká lahodnost.

Lovec perel Bořek Šindler

HISTORICKÉ ZAJÍMAVOSTI

Slavkovská bitva r. 1805

Každý z nás se narodil v některém z historicky památných krajů. Já jsem se narodil v kraji slavné bitvy tří císařů. I když se dnes svět změnil, v mých genech z dětství dřímou přirozené dispozice her na vojáky, neboť jsem od mládí prožíval válečné dění slavné bitvy s nevyslovenou bídou a utrpením, kterým prošli moji předkové v době bitvy u Slavkova. Poprvé jsem o ni slyšel z dědečkova vyprávění v selské kuchyni s prostým dřevěným stolem a lavicí. Později jsem se zabýval taktikou bitvy, která mě zaujala a tak jsem se stal obdivovatelem císaře Napoleona I. Dějinám porozumíme, když se naučíme jim naslouchat. Zdánlivě mrtvé děje ožívají naši paměť. Místo historické bitvy tří císařů připomíná sténání raněných, třeskot zbraní, dusot koní vítězných i poražených armád.

V mé rodné obci Křenovice u Slavkova se před slavnou bitvou ubytoval na rychtě u mého pradědečka velitel ruských vojsk, maršál L.I. Kutuzov se svým štábem. Jeho vojsko vytáhlo v srpnu 1805 do Rakouska a po kapitulaci Rakusanů ustoupilo na Moravu, kde je čekala srážka s Napoleonem, který táhl v čele armády na tu dobu ohromné. Kutuzov hájil názor, že nejdříve je nutné shromáždit všechny síly spojenců, než se udeří na Francouze. Zdůrazňuji, že Kutuzov musel jednat za obtížných a nepříznivých podmínek, a že hlavně neměl dost práva k samostatnému rozhodování. Musel hájit svoje zájmy proti caru Alexandrovi I., který jednak nechtěl, aby vítězství připadlo Kutuzovi, a jednak podléhal rakouskému štábu, který se vyznačoval příslovečnou neschopností.

Proti Kutuzovu doporučení rozhodl tedy rakouský štáb k nástupu proti Napoleonovi. Car pak rovněž bez ohledu na Kutuzovy protesty opustil s vojskem výhodnou pozici u Olomouce a přesunul se až ke Slavkovu. Alexandr nerozuměl vůbec vojenským operacím, navíc velmi toužil po slávě, a byl přesvědčen o jistém vítězství, proto se hnál do boje. Pro případ neúspěchu se pojistil tím, že formálně nechal dále vojskům velet

Kutuzova, který by pak nesl odpovědnost za neúspěch. Skutečnou velitelskou pravomoc mu však nechal nepatrnou.

K bitvě došlo 2. prosince 1805 i přes varování Kutuzova, který ještě v den bitvy soudil, že klíčem k celému bitevnímu poli jsou kopce u osady Prace a proto se snažil zdržet na nich svá vojska. Car Alexandr dál však rozkaz vykládal a postupovat dále. Napoleon na to čekal, podnikl útok na prátecké výšiny, dobyl je, rozbil střed spojenců a tak slavně zvítězil. Ruská vojska, která se zachránila, odtáhla k hranicím a car - hlavní viník slavkovské porážky, svalil zodpovědnost na Kutuzova. Odvolal ho z armády a jmenoval guvernérem Kijeva. Bylo pak potřeba dalších vojenských porážek, aby byl Alexandr nucen povolát zpátky k vojsku velkého vojvodu.

Příměří pod "lipou císařskou"

Již 77 let se tyčí nad mým rodným krajem Mohyla míru, postavená uprostřed krvavého slavkovského bojiště a symbolicky znázorňuje velikou myšlenku míru. 2. prosince 1805 byla ruskorakouská armáda za čtyři hodiny u Slavkova zničena a rozptýlena. Car Alexandr a císař František po prohrané bitvě se pod ochranou noci zachraňovali před zajetím. Napoleon, obklopen velkým průvodem, projížděl po polích, klopýtal je o nespočetné mrtvolky lidí i koní.

Spojenci mocnáři vyslali knížete Lichtensteina k Napoleonovi se žádostí o příměří a schůzku k jeho uzavření. Napoleon povolil 24 hodinové příměří a pozval císaře Františka k osobnímu setkání. Zamítl však návrh, aby Francouzi zastavili pronásledování. Ke schůzce došlo ještě téhož dne u Spáleného mlýna mezi Žarošicemi a Násedlovicemi. Napoleon přijel ze slavkovského zámku s náčelníkem štábu a početnou družinou a čekal na rakouského císaře před poradním stanem u ohně. Když císař přijel s několika knížaty a 50 husary, jeden si druhého zkoumavě prohlížel, poněvadž přestože se po deset let byli nepřátelé a bojovali proti sobě, nikdy se dosud neviděli.

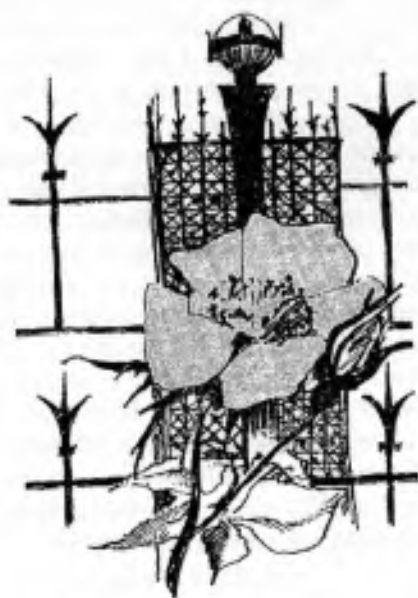
Potom jednali pod širým nebem u ohně u rybníka pod sedmi mohutnými lipami, asi 15 km od Slavkova. Ve dvou hodinovém rozhovoru se dohodli na příměří, když se císař František výslovně

zřekl spojení s Ruskem a Pruskem. Téhož dne večer byl vypraven jeden rakouský a jeden francouzský generál do Haliče, kam mezitím dorazil Alexandr a Kutuzov se zbytky armády, aby si od něho vyžádali potvrzení dohodnutých podmínek. Slavkov je divem ve strategii a nebude zapomenut, pokud budou války. Stal se po této napoleonské bitvě známým po celém světě i když pod německým jménem Austerlitz.

Válka je vždycky strašná, a každá válečná doba i ta nejvzdálenější znamená ztráty mnoha životů, ničení hodnot. Zvláště v mém rodném kraji připomíná válečné hrůzy Mohyla míru, která se tyčí jako varovný prst na slavkovském bojiště. Stojí tam také jako symbol smíření a věčného odpočinku tisíců vojáků, kteří v této památné bitvě tří císařů 2. 12. 1805 padli. Mohyla míru je 26 m vysoká a je zakončena 10 m vysokým křížem z měděného plechu.

Za 140 let bojovali ve štinu Mohyly potomci Kutuzovských vojsk. Tak jako v roce 1805 pomáhali osvobozovat Evropu od uchvatitele Napoleona, tak v roce 1945 osvobozovali tutéž Evropu od německého fašismu.

Podle vzpomínek na školní kroniku
rodné obce sepsal
Jan Záček

O ČEM SE MLUVÍ

Lochneska opět na světě

Už se zdálo, že tajemná příšera, která má údajně žít ve skotském jezeře Loch Ness, bude dál strašit už jen v hlavách blouznivců. Seriózní vědci již na výskyt obrovského zvířete podobného prehistorickému plesiosauru po četných expedicích a zmapování jezera přestali věřit. Nyní však přichází se svým senzačním objevem amatérský fotograf Richard White, kterému se podařilo údajně pořídit nejlepší snímky "lochnesky" všech dob.

"Byl jsem na cestě do vesničky Foyers za svými normálními obchodními pochůzkami, když jsem pod hradem Urquhart na druhém břehu jezera uviděl ve vodě obrovské vřítení. Vždycky s sebou vozím fotoaparát - pro případ, že bych se stal svědkem nějaké dopravní nehody", řekl rozrušeně bývalý voják a v současné době obchodní zástupce firmy vyrábějící krmení pro zvířata, zpravodaj Skotské tiskové agentury. "Okamžitě jsem zastavil a začal fotit jeden snímek za druhým". Jeho slova a zaznamenané výsledky potvrzuje i Gary Campbell, prezident oficiální organizace, která se veškerými informacemi o "Nessie" zabývá.

"Jde beze sporu o ten nejúžasnější materiál, jaký nám dosud padl do rukou. Už jsme viděli spoustu fotomontáží a podvrhů, například obrovské vlny způsobené lodí, ale tyto snímky jsou skutečně unikátní a mohly by pomoci rozluštit záhadu jezera.", říká Campbell. Problém je, že White se s Campbellem dohodl, že záběry nepředloží veřejnosti dříve, než budou kompletně rozebrány vědci, pracujícími s nejnovějšími grafickými a počítačovými technikami.

Na nejnovější obrázky ze Skotska si tedy budeme muset ještě nějakou tu chvíli počkat. Faktem je, že sdružení knižních vydavatelů označilo Whitea za hlavního aspiranta na částku 825 liber - cenu každoročně věnovanou autorovi nejlepšího snímku lochnesky.

Loch Ness je největší ze tří

slavných skotských jezer. Na délku měří 34 km a průměrná šířka nepřesahuje 1,5 km. Pod zříceninou hradu Urquhart, kde byl výskyt Nessie zaznamenán nejčastěji, je změřená hloubka 213m. Ačkoli je voda dosti chladná, ani v nejkrutějších mrazech hladina jezera nezamrzá.

V roce 1969 prozkoumávala dno jezera americká ponorka Viperfish, která kromě jiného zjistila, že v určitých místech může být hloubka ještě o 50 metrů větší. Podvodní snímky, které účastníci této a několika dalších expedic pořídili, byly pro všechny velkým zklamáním. Jezero je totiž zaneseno planktonem do té míry, že to velmi omezuje viditelnost ve vodě. Na těch nejlepších snímcích jsou tedy sice patrné obrysy obrovských "zvířat", ale že jde o skutečné Nessie se nedá říci a vědce snímky nikdy nepřesvědčily.

Snad tedy až obrázky pořízené amatérem Whitem opět vyvolají diskuze a možná inspirují i novou expedici na nejvyšší úrovni. Zatím se jezero Loch Ness stává cílem milionů návštěvníků z celého světa, které přivádí touha po spatření jedné z nejznámějších legend světa.

(přetištěno Inverness -SAD)

Co ukáží nové snímky
tajuplné příšery?

Země je překrásná, ale ohrožená

Josef Smola
a Ondřej Škoch

Naše planeta, která je z pohledu kosmických korábů tak úchvatná, má své velké problémy. Ty jsou však mnohem viditelnější zblízka, když stojíme oběma nohama na zemi. O těchto problémech nám vyprávěl cestovatel, přírodovědec, zakladatel a bývalý ředitel zoo Safari ve Dvoře Královém ing. Josef Vágnér, CSc., který se už desítky let zabývá faunou a florou na naší planetě.

Hlavní příčinou stále se zhoršujícího stavu naší planety je člověk a jeho činnost. Disponujeme obrovskými silami a takovými prostředky, že můžeme měnit tvář i účel celých rozsáhlých oblastí k obrazu svému, což se nám často daří. Ve své technické domyšlivosti jsme přesvědčení, že pomocí atomové energie, počítačů, průmyslové chemie, fyziky a obřího vojenskoprůmyslového potenciálu můžeme vše. Často bezostyšně využíváme současných i fosilních zdrojů energií a surovin. Na mnoha místech naší planety jsme si vytvořili z ovzduší a vody odpadní stoky.

Vody bude málo?

Celosvětovým problémem je začínající vodní krize. Vody, krve naší planety, je zatím dost a mělo by tomu tak být i v příštích 30 letech. Většinu, celých 97% zásob, tvoří slaná voda v mořích. Pouhé 3% zásob tedy činí voda sladká. Z tohoto celkového množství se jí přitom nachází asi 99% pod zemí a v ledovcích. Kdyby bylo zbývající procento sladké vody rozmístěno rovnoměrně po celé planetě, stačilo by pro potřebu 12 až 15 miliard lidí. Ale není tomu tak. Např. Asie má asi 36% sladké vody na planetě, přitom je domovem více než 60% celkové populace. Hospodaření s vodou je také negativně ovlivňováno velkým odlesňováním, nadměrným zemědělským využíváním a zároveň neuváženým spásáním. Nedostatek vody dnes ohrožuje hospodářství a zdraví lidí v 78 zemích, takže přes dvě miliardy obyvatel nemají čistou vodu a žijí bez možnosti používat hygienická zařízení. Asi 1,2 miliardy lidí nemůže pit vodu, aniž riskuje onemocněním.

ni nebo smrt. Příčinou je nedostatečná sociální politika, malá snaha pomoci chudým lidem. Dopřát všem lidem čistou vodu a všude odstraňovat biologické odpady, což je ve vyspělých zemích samozřejmé, by stálo lidstvo ročně navíc 38 až 40 miliard dolarů. Tato částka není tak velká, uvědomíme-li si, že představuje necelých 5% celosvětových vojenských výdajů. Bohaté země řeší nedostatek vody stavbou přehrad, čištěním odpadních vod a nebo odsolováním mořské vody. Chudé státy na to nemají peníze.

Život vymírá rychleji.

Za posledních 300 let vymíralo jeden až dva druhy živočichů a rostlin ročně. Nyní je toto tempo vymírání mnohokrát rychlejší. Reálný odhad, uváděný Harvardskou universitou říká, 20 000 - 25 000 rostlinných a živočišných druhů mizí ročně k neúprosné zkáze. Zatím se proti tomu nedělají žádná opatření. Očekává se, že začátkem příštího tisíciletí bude mizet každý den několik desítek až stovek druhů rostlin a živočichů takže do 30 let může vyhnout až 15% - 20% druhů rostlin a živočichů žijících na Zemi. Jsem hluboce přesvědčen o tom, že naše lidská činnost je příčinou vymírání druhů, které ještě nebyly ani objeveny a popsány.

Vážným problémem je nerovnoměrné rozložení nerostného bohatství. 24% obyvatelstva má k dispozici 70% bohatství planety a 76% populace má k dispozici jen 30% bohatství. My patříme do té bohaté skupiny, takže si nemůžeme naříkat. Z tohoto hlediska bude záležet jen na nás, jak s tímto bohatstvím naložíme a jakou si připravíme budoucnost.

Všechny životy na této planetě je důmyslně a dokonale propojen, takže nepodaří-li se nám věci změnit, bude pak nakonec ohrožen i člověk. To není přehnaný pesimismus, ale důrazné varování, protože stále ještě je čas mnohé napravit.

ZUBNÍ LÉKAŘ **MUDr. Stanislav Hurbis** si otevřel ordinaci **69 Arthur St.** **RANDWICK 2031** (roh Belmore Road

Ordinujeme i v sobotu dopoledne a ve
čtvrtek od 18 - 21 hod. večer pro
školy a plně zaměstnané.

Dokonale vybavená ordinace spolu s
novou koncepcí ošetření je plně v
souladu se současnými požadavky
moderního pojetí zubního lékařství.

S ohledem na přísná kritéria
hygienické kontroly infekčních chorob
sterilizujeme nástroje pro každého
pacienta individuálně.

ČEŠI A SLOVÁCI S RODINAMI
JSOU VITANI !!

Tel : (02) 9399 3589

AH: 041 206 4204

Ta vaše dcera ale vyrostla. To je hrozné, jak ty děti stárnou!

PŘEKLADY

českých textů do angličtiny a naopak

pečlivě a rychle provede
Alexandra Kovaříčková,
kvalifikovaná překladatelka
NAATI Akreditace - Stupeň 3
15 McBeath Drive, SKYE,
S:A:5072

Telefon: (08) 8332 0993
e-mail: jarkova@poetic.com

Plachetnici kolem světa pro pírko tučňáka.

Rudolf Krautschneider

Nabízím vám ukázkou z knihy, kterou napsal Rudolf Krautschneider o své plavbě kolem světa v pásmu Antarktis. Ruda se zastavil i v Austrálii a my jsme měli možnost se s ním sejit. Jeho styl psaní je stejný jako on sám. Jednoduchý, prostý, citlivý, chápavý, a proto ho mám ráda - Ruda i jeho knížky.

Jana Haberová

Úžasná plavba

Slyšel jsem už mnoho mořských příběhů. Některé byly romantické, jiné plné hrůzy a ztroskotání loď, další o lásce a přátelství na moři. Mezi těmito příběhy se určitě neztratí jeden, jehož jsem byl svědkem.

Můj přítel z Moravské Třebové je opravářem ledniček. Jeho život plynul klidně. Byl rozložen mezi práci, nádražní restauraci, kde při cestě ze zaměstnání zasedl s přáteli, a jeho byt, kde po večerech hrál šachy sám se sebou. Proč se tento člověk tak ustálených zvyků začal zajímat o moře a lodě? Nevím. Kdybych i věděl, nemá to nic společného s příhodou, která se stala.

Při jedné z mých cest do polského Štětina jel se mnou. Předtím už v Polsku jednou byl. Ze své první návštěvy si odnesl názor, že Poláci jsou chlapáci a že se jen tak nedají ani nepoučí. Byl nadšením bez sebe, protože nikde v Polsku neviděl žádná socialistická hesla a nápisy. Když se dozvěděl, že ve městech nejsou žádné "Siné revolučních tradic", a že děti ve školách neoslovují učitelku "soudružko", ale "paní", byl jeho obdiv obrovský. A když jsem mu v přístavu představil mladou a krásnou jachtařku, srdečně ji stiskl ruku. "Já jsem Elka", řeklo to stvoření. "Chtěla bych vyplout na regaty", prokračovala dále, "a tady Ruda říká, že máš čas. Nemám nikoho s kým bych vyplula," zakončila smutně. Můj přítel choval v srdci naději, že se ve Štětíně svezí na jachtě, ale tohle se mu zdálo přece jenom moc. Začal se vymlouvat. Elka posmutněla. A on tedy souhlasil. Všechny jachty už vypluly na start. Můj přítel předtím na lodi nikdy nebyl, ale choval se suverénně. Určitě všechno chápal svým praktickým rozumem. Ve spěchu postavili plachty.

Odvázal jsem na molu a ti dva šťastní mladí lidé na jachtě "Athos" vypluli. Ještě jsem zavolał poslední radu: "Pozor na vratirákno a chraň si hlavu". Brzy se mi ztratili z očí směrem k velkému zálivu. Věnoval jsem se opět své práci. Opravoval jsem "bosmanatu" mapy.

Asi za dvě hodiny se zvedl vítr. Černé kumulonimby se honily po obloze. Občas i pršelo. "Aspoň si zaplachti", pomyslel jsem si. Lidé, kteří se dostali poprvé na jachtu za bezvětří, byli vždy zklamáni. Uplynuly čtyři hodiny. Pil jsem čaju přítele "bosmana", když jsem uslyšel vzrušené hlasy a potom enegické kroky na chodbě. Dveře se doslova rozletěly a v nich stál můj kamarád. Byl rozerdaný, hlavu měl krvavou a z jeho očí na mě zírala smrt. V tu chvíli mě napadlo pouze to, že byl znásilněn. Díval se na mě a mlčel. Zneklidnilo mě to. Bosman vstal a něco zachroptěl. "Žije?" zeptal jsem se. "Žije", řekl přítel a vyšel z místnosti.

Šel jsem za ním. Došli jsme k molu, u kterého byl uvázan osmimetrový Athos. Sluničko svítilo a parsy příjemně hřály. Na palubě byla nepředstavitelná spoušť. Nadvakrát zlomený stěžeň ležel mezi lany a potrhávanými plachtami. Uprostřed tohoto "božího nadělení" seděla nešťastná Elka. Oba teď mlčeli a upřeně se na mě dívali. "Stalo se někomu něco?" ptám se znovu. "Ne", řekli každý zvlášť. "Tak co se vlastně stalo?" ptám se naléhavě.

Mezitím došel k molu starý mořský vlk, kapitán Irek. Zatímco můj přítel mlčel, začala Elka vyprávět. "Když jsme vypluli z klubu, vál slabý vítr. Spočítala jsem si, že i tak připlujeme na start včas. Udělali jsme si idylu. Uvažila jsem grog a připravila obložené chlebičky. Tvůj přítel kormidloval docela dobře, najedli jsme se. V pohodě jsme potom dopluhi na start. Hned po startu se udělalo bezvětří. Všechny jachty na dohled stály se splihými plachtami. Na chvíli jsem usnula na palubě. Pak se zvedl vítr. Athos vyrazil na plných plachtách. Jachty se vrhly vpřed jako smečka vlků. Byla to nádherná plavba. Sila větru byla 6 Bft. Už jsme jsme stěží udrželi směr. Pevně jsem uchopila kormidlo. "Běž spustit hlavní plachtu", volala jsem. On na mě chvíli civěl. "Nevím, jak se to dělá, nikdy jsem na jachtě neplul", řekl. Objal mě strach.

Spustila jsem sice hlavní plachtu, ale už se mi ji nepodařilo uvázat. Výtah od plachty se omotal okolo stěžeň. Pluli

jsme velkou rychlostí. Palubu zalévala voda. Pršelo a vítr silil. Kapky deště v tom bodaly do tváře. Viditelnost se snížila jen na pár metrů. Tvůj přítel držel kormidlo a nějakým zázrakem se mu podařilo plout s větrem. Marně jsem zápasila s lany a plachtou na palubě. Vyměnila jsem ho u kormidla. Pokoušel se uvázat plachtu. Vítr hučel v lanovi, když tu najednou se z pravoboku z vodní tříště vynořila jachta. Snažila jsem se ji vyhnout, ale nešlo to. Udeřili do nás tak silně, že jsem se skutálela do podpalubí. Urváli nám lanovi, které drží stěžeň a ten se s rachotem zřítit na palubu. Během okamžiku cizí jachta zmizela ve vodní tříšti.

Nevěděla jsem, kde jsem a či jsem. Vítr dále silil. Uvázali jsme všechno, co se dalo, k palubě a čekali co se stane. Asi za půl hodiny jsme narazili kýlem na mělčinu. Po několika skocích na vlnách jsme skončili na břehu.

V tuto chvíli se vítr utiřil. Za pár minut dokonce vyšlo slunce. Vodní hladina se rychle uklidňovala. Omyla jsem mu vodou alespoň rány na hlavě. měl jenom povrchová zranění. Lehli jsme si potom oba na slunce a čekali. Věděla jsem, že nás budou hledat. Našli nás a odtáhli do klubu. To všechno, co vám tady povídám, netrvalo ani pět hodin, zakončila svoje vyprávění Elka.

Kapitán Kurzawa, který s námi naslouchal Elčině vyprávění, nebyl schopen slova. Měl jsem dojem, že mu jeho šedivé vlasy ještě více zešedivěly. Potom řekl: "Pluji po moři už čtyřicet roků, ale za celou dobu se mi nepříhodilo tolik, co tobě za pět hodin na moři". A uznale poklepal mému příteli po rameni.

Zbývá ještě vysvětlit, proč Elka plula s úplným zelenáčem. Když se mě ptala, jestli nevím o někom, kdo by s ní plul, řekl jsem: "Mám tady jednoho člověka, ale je ještě "zelený".

"Přijel s tebou?" zeptala se Elka. "Ano", povídám a to byl ten omyl. Já myslel vlakem a ona myslela po moři s jachtou. "Když přijel s tebou, tak to mi stačí", řekla. Co dodat?

Stěžeň slepil k nepoznání lodní stolař Martin. Plachty se zašily. Athos dále pluje. Elka stále vyplouvá regaty. A můj přítel od té doby proplul na jachtě Polárka skoro celou Skandinávii. Na čele má výraznou jizvu, která mu bude navždy připomínat nejužasnější plavbu jeho života.

Už zase pracuji jako dřevorubec. Kácím stromy na naší novou loď Viktorku.

Starý strom na novou loď

Už vím, kde stojí ten strom, který budu muset setnout, aby ožil v lodi, kterou z něj budu tesat. Nikdy se nedozvím, kdo ho před staletími zasadil. Možná to byl člověk. Anebo vítr, který zanesl semeno do země. Děšť je zvlažila ono vyklíčilo. Ze semene vyrostl tenoučký kmínek a hned byl ohrožen kopyty jelenů a laní. Potom vedle něj spadl starý strouchnivělý strom. Pomalu tlel, dával tím kmínku živiny, a ten sílil. Rostl rychle, aby mu okolní stromy nevzaly sluneční svit. Musel hodně svoji energii věnovat kořenům, kdyby byly slabé, tak by je snadno napadli klíroh a plisně.

Po desítkách let růstu strom konečně zesílil. Ale aby byl opravdu silný, musel růst na severní straně hory. Ledový vítr jej bičoval mocnými poryvy. Jeho tělo se stávalo odolnější a pružnější, letokruhy hustší. Kdyby rostl na jižní straně, měl by určitě objemnější kmen, ale dřevo by bylo řídké a na stavbu lodi nevhodné.

Jeho koruna se lehce pohupuje a šumí ve větru. Veverky louskají semena z jeho šišek a neklidně se rohlížejí. Hmyz putuje po kmeni nahoru a dolů a z prasklin kůry vysává smůlu. Mravenčí vojsko v dlouhém řetězu pochoduje až na samé konečky jehličí rozbodaného mšicemi a dolů si odnáší malé kapičky životadárného nektaru. Ptáci koncertují v jeho větvích. V noci si na vrcholek stromu sedne sova, aby se potom v hlubokém letu snesla k zemi a stiskla ve svých drápech teplý myši kožíšek, který naposledy pronikavě zapíští.

Starý křouh se válel v bahně. Teď si o strom drbe záda. Na kůře zanechává rozbahněnou stopu. Snad je to i výstraha sokům. Mezi kořenovými náběhy vyrostly hříby. Ten největší, s přezralými semeníky hostí na svém klobouku slímáka.

Teď přijdu já, člověk. Položím pílu a sekeru na zem. Prohlížím si strom. Vyhlížím směr, kterým by měl padnout. Chvilí váhám, ale potom se píla "zakousne" do kmene.

Nevím, jak tuto knihu ukončit. Cítím smutek. Zdá se mi, že vidím smrt. Prozatím navštěvuje jenom moje blízké. Našlapuje tichými kroky. Došla i k mé

matce. Musela k ní připlout přes oceán z Kanárských ostrovů. Tam totiž navštívila mou přítelkyni Tazinha. Svoji návštěvu předem ohlásila. Tazinha ještě stihla poslat svou jedenáctiletou dceru Janainu do Brazílie k sestře. Byl jsem s nimi na letišti. Děvčátko věřilo, že letí na prázdniny. Skotačilo a jezdilo po pohyblivých schodech nahoru a dolů. Zpívalo si. Kdo by se netěšil na tetu.

"Nebuď smutný", utěšovala mě Janaina, "brzo budu zpátky." A odletěla do nového života za oceán, aniž něco tušila.

Jak mi to říkával můj děda? Když si na mě vzpomeneš, bude to, jako kdybych nikdy neumřel. Ano, naše myšlenky mají tu moc, že v nich žijí naši blízcí.

Vše, co jsme prožili, je naší kvalitou, i kdyby to byla ta nejhorší totalita (jakože nebyla). Minulost je náš stavební materiál. Jen z něj může vzniknout nová stavba. Použijeme-li jakýkoliv cizí materiál, bude naše svoboda nepevná, ačkoliv dav bude tleskat našemu novátorství.

Učtíte jste si všimli, že ve svých knihách často popisují emigranty. Jsou to zajímaví lidé. Většina z nich poznala svět více než naši čitánkoví cestovatelé a to ještě cestovali za své peníze. Myslím, že jsou více cestovateli nežli já, protože já jsem kluk ze Starého města Znojma, který se toulá světem, aby o tom mohl vyprávět kamarádům.

Když jsem v roce 1990 vyplouval, netušil jsem, že mě po návratu budou lidé přesvědčovat, že nastaly nové časy.

Naše nejdůležitější životní touha se bez ohledu na systém moci nemění. Myslím, touhu po lásce a přátelství. Jediné, co tedy můžeme v těch nových časech udělat nového, je být sami sebou.

S albatrosy a definy přes Abel Tasman

Jan Jirásek

Jenda Jirásek ve své knížce "S albatrosy a definy přes Abel Tasman", píše o svém setkání a později i přátelství s Rudolfem Krautschneiderem. Píše rovněž o své cestě na palubě "Polárky" na Nový Zéland. V závěru knihy otiskuje Rudův dopis s pozdravem, který je vlastně určen "každému Australanovi, který o to bude stát".

Falklandy 1703 1993
S/Y "Polárka"

Ahoj Jeniku,

Jsme tady teprve tři hodiny. Vyzvedl jsem si na poště Tvůj dopis. Měli jsme z něj radost. A tak Ti hned odepisuji. Z Aucklandu jsme pluli na Zélandské ostrovy. Navštívili jsme jich pět. Náhdera. Náš odjezd se odkládal ze dne na den. Žili jsme v maorské vesnici u Han Ga Paraoa. Bylo těžké odplout. Nádherní lidé. Konečně jsme vyrazili. Pluli jsme pásmem jižního Pacifiku až na čtyřicátý sedmý stupeň jižní šířky a sto třicátý sedmý stupeň západní délky.

V silné bouři nám velká zalamující vlna poškodila skeg (část kormidla). Bylo to vážné. Vzniklým otvorem teklo tolik vody, že jsme ji sotva stačili vybírat. Trhlina byla v místech kamen. A tak jsme je museli demontovat a vyhodit společně s uhlím a spoustou potřebného materiálu. Jen velmi těžko se nám podařilo otvor ucpat. Nejbližší pevnina byla osmnáct mil, ostrov Rapa-nui na Velikonočních ostrovech. Ploužili jsme se tam měsíc. Loď musela z vody. Oprava zabrala tři týdny, ale podařilo se.

Vypluli jsme naložení banány, meloury, ananasy, papayami atd. Dva měsíce ztraceného času? Ne. Našli jsme mnoho přátel a vzpomínáme na Rapa-nui se steskem. Je tam hodně koní. Julek byl šťastný. Já a Vojta jsme natáčeli videofilm o sochách a o kultuře "dlouhouchých". Je tam tajemná a neopakovatelná atmosféra. Čas pokročil a naše plány plout až ke Grahamově zemi měly doznat značných změn.

Vypluli jsme začátkem února "alespoň" kolem Hornu. Sjeli jsme až na padesátý osmý stupeň jižní šířky a odtud

je do Grahamovy země kousek. Kluci mě nemuseli dlouho přemlouvat. Vpluli jsme do pásma ledovců a v silných bouřích jsme se protlačili do úžiny Bransfielda. Přistáli jsme na ostrově Deception. Silné mrazy a vánice. Smůla s počasím. Po pěti dnech jsme pokračovali dále okolo Grahamovy země. Silné zalednění na jihu. Ani jsme se nepokusili přistát. Březen je už pozdní čas. Kontakt s polskou polární stanicí a už jsme pluli opět Drakeovou pasáží na sever do Stanley.

Obepluli jsme Horn nejdelší možnou cestou. Jsme hrozně vyčerpaní. Musíme alespoň týden odpočívat. Potom poplujeme do Uruguaye - Poste Restante Montevideo. No a odtud domů. To znamená na Kanárské ostrovy...

...(po pozdravech známým) pozdrav od nás rovněž australské hory a moře, které buší do bílých pláží. Pozdrav od nás každého Australana, který by o to mohl stát. Pozdrav i ty, kteří o to nestojí, ale tak, aby to neslyšeli. Protože my na Austrálii vzpomínáme s smírem v duši.... A věřím, že na shledanou v Čechách. Chci ještě někdy projet celou Austrálii. Tak třeba

ahoj v Sydney

Ruda, Julek a Vojta.

BEZ MINULOSTI, BEZ BUDOUCNOSTI... IDEÁLNÍ
KANDIDÁT NA MINISTERSKÉ KŘESLO...

Ztrácíte čas, přáteli. Skutečné hodnoty jsou úplně jinde.

Já vím, že to škodí zdraví, bohužel úplně přestat nedokážu. Ale aspoň jsem omezila počet jízd na tři denně.

TO UŽ JE TA NOVÁ VLÁDA, NEBO TO JSOU PŘEDSKOKANI?

Ovšem že by měl člověk jít občas mezi lidi.
Ale mezi ty zdravý!

VODOROVNĚ: A. Ohnisko; vzdálenost lodního dna od vodní hladiny; vyšší výrobní hospodářská jednotka. — B. První díl tajenky. — C. Mongolský rolník; kocouři (nářečně); zařízení na přenášení lahví; nezkušený začátečník (knižně). — D. Citoslovce vyjadřující vybídnutí k přijetí něčeho; pobídka; hudební značka; vykastovaný samec prasete domácího chovaný pro maso a sádlo (zdrobněle). — E. Domácky Adam; japonský dlouhý volný šat s širokými rukávy; český spisovatel; citoslovce vyjadřující váhavé a neochotné přitakání (nářečně). — F. Baktérie kulovitého tvaru; třetí díl tajenky; šelma. — G. Nástraha; domácky Ariel; ochablost (lékařsky); kubánská plošná jednotka. — H. Mužské jméno; jméno Komenského; ženský hlas; část střechy. — I. Anglický básník, dramatik a kritik (1886—1965); výrobek hutí; pak; hospodářská plodina (slovensky). — J. Druhý díl tajenky. — K. Zařízení k topení nebo vaření; suchý nepukavý plod; zánět sliznice.

SVISLE: 1. Dosna; stopa po kolech vozu. — 2. Jednotka elektrické kapacity; přečnívající okraj na obvodu kola. — 3. Část boty; domácky Otýlie. — 4. Hmyzožravec žijící pod zemí; slosování; číslovka. — 5. Umění (řídce); dvoukolový vozík; ukazovací zájmeno. — 6. Vzorec oxidu křemnatého; objemová jednotka (slovensky); spodky nádob. — 7. Zkratka Podniku výpočetní techniky; tropické šílenství; aromatický uhlovodík. — 8. Čidla zraku; zdánlivě nová hvězda; jeden z rodičů. — 9. Spojka; vlákno; řemen na řízení jízdního nebo tažného zvířete. — 10. Obracet půdu pro zkypření; zkosení; žvást. — 11. Plemeno; chůva; SPZ okresu Opava. — 12. Citoslovce označující zasmání; mužské jméno; proud. — 13. Spodní strana plochých předmětů; italský knížecí rod; námět. — 14. Planetoida; název písmene řecké abecedy; mužské jméno. — 15. Knihy snů; pyrotechnický náboj způsobující světelný a zvukový efekt. — 16. Třísloviny (slovensky); cizokrajné zvíře. — 17. Umělá deska; představený mužského kláštera.

Pomůcka: G. Hato. — I. Elliot. — 7. Aren. — 14. Ate. — 17. Likus.

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY

Vydává: **HABER - PILOT** Pty Limited

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 9636 1873

Fax. (02) 9631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Časopis vychází jednou za dva měsíce.

ADVOKATNI KANCELAR HYMANS SOLICITORS

We provide a full range of professional legal advice,
We are prompt, efficient and have a genuine interest in the
welfare of our clients.

* Family Law	* Conveyancing (fixed prices)
* Wills and Probates	* Business / Company Law
* Workers' Compensation	* Personal Injury
* Hearing Loss	* Criminal Law

FIRST CONFERENCE FREE

Česky mluvící právnicka - Petra Morávek B.Ec.LLB.

Suite 31, 3rd Floor Phone: (03) 9793 7676

88-90 Walker St, Fax: (03) 9793 7585

Dandenong 3175 Mobil: 019 420 738

Office also at 450 William St, Melbourne, 3003

- by appointment only

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm, je
osm kilometrů od Towansville v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 kilometrů
a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15
výborných restaurací, 4 turistické resorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice,
procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i pro děti.

Nabízíme moderní, kompletně vybavené dvouložnicové (pro 5 osob) a jednolůžnicové
(pro 3 osoby) byty na pláži Nelly Bay s nádherným výhledem na moře. Na požádání
zašleme fotografie a další informace. Navštivte nás a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem - \$290. - za jednolůžnicový byt.

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029, tel (02) 9371 9164

Pohled z okna bytu.

**Stěhování nábytku,
mezistátní - zámoří.**

**Brisbane, Melbourne - týdně
Nth QLD, SA & WA - čtrnáctidenně.**

(02) 9365 5535

Bezplatné porady.

Bezpečné a odborné uskladnění.

fax (02) 9365 5304

1a Palmerson Grv. (roh Atherton Rd) OAKLEIGH 3166

Tel: (03) 9564 7679 Fax: (03) 9564 7752

AH: (03) 9801 2796 Mob: 041 201 6556

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL - vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

AUSTRALSKÉ LISTY
JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT

DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 9557 4109, 9557 2863

Fax: 9557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.

volejte: 03 9557 4109, 03 9557 2863

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízíme vám: **začínající zvláště pro vás!**

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback.

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tilt or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY CSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY**

S VÝBORNÝM SPOJENÍM Z BANGKOKU

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000

TELEPHONE: 9247 6196 FACSIMILE: 9232 1713